

ՐԱՅՆԻԻՄԱ

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ
ՀԱՖԹԱԼԸԳ ԴԱԶԷԹԱ

ՃԻԼՏ I

ԻՍՔԱՆՊՈԼ, ՅՈՒԼԻՍ 8, 1911.

ՆՊ 28

ԻՆԿՐԵՐԸ ԳՐԱԼԸ ՊԷՇԵՆՃԻ ՃՈՐՃ ՎԷ ԳՐԱԼԻՉԱՍԸ ՄԷՅԵՐ

ՊԵՆՏԻ ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՔԻԹԱՊԸ ՄՈՒԳԱՏՏԵՍԻՆ ՆՈՒՖՈՒԶԸ

Խրիսթիանայար իշխան՝ Խուսուսա Փրօթէթանլար իշխան տինի միւսպահէսէլէրտէ էն սօն մէհքէմէ Քիթապը Մուգատտէս տիր : Լաքին Քիթապը մուգատտէսին նուֆուզու նէրէտէն տիր : Պու սիւալա պազը Խրիսթիանլարն վէրտիյի ճէվապ շու տըր քի , Քիթապը մուգատտէս քէնտի նուֆուզ ու սէլահիյէթինի քիլիսէտէն ալըր : Քիլիսէ պու քիթապըն միւլհէմ օլտուզու նա շէհատէթ էտէր , վէ պիզ օ շէհատէթէ տայանարագ անը տինի միւսպահսէլէրտէ դաթի սիճիլ վէրէճէք պիր մէհքէմէ տէյու թանըրըզ : Լաքին քիլիսէնին պէօյլէ պիր սէլահիյէթէ ետնի շու քիթապըն պաշգա քիթապլարտան ֆարգը պիր մանասաա իւհամ օլտուզունը իլան էթմէք սէլահիյէթինէ մալիք օլտուզունը նա՞սըլ իսպալթ էթմէլի իզ : Պու տա Քիթապը մուգատտէստէն իսպալթ էտիլիր : Շէօյլէ քի Քիլիսէ Քիթապը Մուգատտէսին սէլահիյէթինի իսպալթ էտէր , Ք. Մուգատտէս տէ Քիլիսէնին սէլահիյէթինի իսպալթ էտէր : Պու իսէ մանթըգաա «տէվը» տէնիլէն խաթա օլլուր քի , պու եօլ իլէ հիշ պիր շէյ իսպալթ օլունամազ :

Պազը Խրիսթիանլար տա Քիթապը մուգատտէս մուհարրիլէրինին միւլհէմ օլմագ իստիհառնտա պուլունտուզլարընը պէյանիլէ , օ քիթապլարըն միւլհէմ օլտուզունը զաթէն մալիւմ օլան հազիլգաթլար տէյու ֆարգէտէրլէր : Շու հալտա օ քիթապլար Ալլահն իլհամը մագամընտա ճիւմէնուֆուզա հաթթա ազլըն նուֆուզունա պիլէ ֆաիզ սայըրըր : Իլթէ պու էսասա մէպնի արամըգտա բուհնի հայաթըն լուզումը թէէքիտ էտիլիր իքէն , Քիթապը մուգատտէսին նուֆուզու տա թէյիտ էտիլիյօր , վէ Քիթապը մուգատտէսի ազլի

այարա վուրմագ տտէթա պիր նագըլը հիւրմէթ տտա օլունույօր :

Պիզ քէնտի քէնտիմիլէ գալըր իսէք՝ Քիթապը մուգատտէսին հարֆի իլհամընա ինանըպ անը ազլտան վէ բաճօնտան եիւքսէք թութարագ , անտէ եաղըրնլարը հարֆ պէ հարֆ գապուլ էտիպ կիտէպիլիրիզ . լաքին պաշգա մէմէքէթլէրտէ Քիթապը մուգատտէսի թէնգիտ էտէնլէր վար , վէ պիլիմ մէմէքէթիմիլտէ պաշգա քիթապլարը միւլհէմ սայան գալմլար վար տըր : Վէ շիմտի Քիթապը մուգատտէստէ հիշ իլհամ կէօրմէյէն եախօտ քէնտի մուգատտէս քիթապընտա պիլիմքինտէն զիյատէ իլհամ վէ միւճիլէ կէօրէն պիրի իլէ գօնուշուրքէն պիլիմ քիթապըմըզըն հազիլի իլհամ օլտուզունը նասըլ կէօթէրէպիլէ՝ ճէյիլ :

Քիթապը մուգատտէսին նուֆուզը նէրէտէ տիր : Պիլիմ տէրունի գանըշըմըզ քեաֆի տէյիլ , գիրա գարըմըզտաքի տէ քէնտիսինճէ գուլվէթլի գանըշա մալիք տիր : Խուսուսա Քիթապը մուգատտէստէ պազը միւլքիլ մէսէլէլէր կէօրիլիւր իսէ , անլէրի նա՞սըլ հալլ էտէճէյիլ : Պազըլարըն ֆիքրինտէ Քիթապը մուգատտէսին ֆարգը մէթնլէրի վէ թէր՝ ճէմէլէրի արատընտա կէօրիլէն ֆարգ վէ Քիթապը մուգատտէսին ֆարգը գըմլարը արատընտաքի իիթիլաֆ անըն իլհամ օլմասը ալէյհինտէ կէթիլիլէն էն պէօյիլք պիր իթիլազ տըր : Պայսլ-Հաուստա թապ էտիլմիշ օլան գրաքառ Աստուածաշունչտա (Էրմէնի քիլիսէսինտէ գուլլանըլան թէրճէմէ) օ թէրճէմէ իլէ Իպրանիճէ ասնամէ արատընտաքի ֆարգլար քէնարտա իշարէթ օլունմըշ տըր : Պունլար սայըճա պինլէրէ եթիլիլիլէ Էրմէնիճէ Քիթապը մուգատտէսին եթիլիլէր թէրճէմէսինտէն թէրճէ , էտիլմիշ օլմասը տըր պու ֆարգլարըն սէպէպի : Հալլաք քի բէսուլլար հէմ Իպրանիճէյի հէմ եթիլիլէրի գուլլանըլար իսի

Քեզայիք էսքի մէթնէր պիրիպիւրէրիլէ մուգայէսէ էտիլսէ, անլէրին արասընտա չօգ ֆարգլար կէօրիւլէճէք տիր: Քիթապը մուգատտէսին գըսմարը արասընտա տա ֆարգլար վար տըր: Մէս. 1 Կոր. 10.8ի Ատատ 25.9 իլէ Մատ. 20.29ը Ղուկ. 18.25 իլէ վէ սաիրէ մուգայէսէ էլէ: Վէ շիմաի պու ֆարգլարը նա՞սըլ հալլ էտէճէլիլ: Հանկընըն իլհամ օլտուղունը նէ՞ իլէ թային էտէճէլիլ: Պու շէյի Քիթապը մուգատտէս քէնտիլլինսէն նա՞սըլ թային էտէճէք տիր: Գաթօլիք քիլիսէսինին եափտըղը միսիլու մէթնէրտէն պիրինի վէ թէրճէմէլէրտէն պիրինի նաֆըլ սայըպ անը հարֆի իլհամ տէյու գապուլ վէ տիկէրլէրինի ըէ՞տտ մի էտէճէլիլ: Պու ինթիլսապտա վէ գարարտա միյար վէ տէլիլմիլ նէ՞ օլսճադ տըր: Կէօրիւյորընըլ քի հարֆա պաղլանմադ պիլիլ նէ՞ չօգ միւշքիլթա վէ իչինտէն չըգըմադ մուամմալարա ախլիւրէճէք տիր: Օ զէման հա գուրունը վիւսթատա Գաթօլիք իլմ ի իլահիյաթ մուալլիմլէրինին եափտըղը կիպի քէօրէքէօրիւնէ քիլիսէ նուֆուղունա թապի օրմալը իլ, եախտա շիմտիքի պաղըլ րուսիգալլարըն եափտըղը կիպի Քիթապը Մուգատտէսի պիւսպիլթին թէրք էթմէլի իլ, հատա Քիթապը մուգատտէս ըսճոն վէ ալլ միյարընա թապի տէյիլ, պէն քէնտիլմ Բուհիլ Գուստալ թէնիլի օլունմըլ պիր ֆիքըլ իլէ անըն հարֆիյէն իլհամ օլտուղունա էմին իմ,» տէյու ֆէրաի նուֆուղա գանաւթ էթմէլիլ: Էկէր Քիթապը մուգատտէս իլին էն սոն միյար ֆէրաին գանըլը իսէ, օլ զէման իրիսթիյանըղըն իլհամըն նէ կիլիւնճ վէ միւթէնազըլ պիր հալ ու հէյէթ քէսպ էտէր:

Լաքին էն էմին վէ տօղրու թարիգ Քիթապը մուգատտէսի տէ սիկէր հաղիգաթլարըն միյարընա վուրուպ, անըն մահիյէթ վէ նուֆուղունը մագուլ թարիգատէ մէյտանա չըգարմադ տըր: Իրիսթիյանըլար

քէնտի քիթապլարընը վէ իլհամլարընը հէր նէվ հաղիգաթ միյարընա վուրմագտան իհիթիւրալ էթմէլլէր: Շէյլէ քի Քիթապը մուգատտէս մէյտանը միւպահատէյէ գոնուլուր, էվլէլա անա տաիր էմր ի վազըլարթէտգիլ վէ թային էտիլիլ, վէ սնաէն պու էմր ի վազըլարը թէֆսիր էթմէք իչին հէր պիր մագուլ թարիգ սընանըլըր, վէ պէօլլէճէ մագուլ վէ հաղիգի պիր նէթիճէյէ վատըլ օլունուլուր:

Փարազա՝ Քիթապը մուգատտէսին էն մուհիմմ գըսմընը եանի տէօրթ Ինճիլլէրի էլէ ալալըմ: Պու քիթապլարըն նուֆուղ վէ էհէմմիլլէթի նէ՞րէտէ տիր: Պու քիթապլարտա պիր զաթըն եանի Յիսուս Քրիստոսըն թէրճէմէ ի հալը թարիֆ էտիլմիլ տիր: Պունըլար իլհամ իլէ մի, իլհամըլ մը եազըլտըլար, անլէրի Ալլահ մը եազըլտըլ, ինսա՞ն մը եազըլտըլ, ալ սիւալ պունըլար աէյիլ: Շուրատա տէօրթ շահիտլէր պիր թարիսի վազըլա իչին շէհատէթ էաիյօլար: Պու շէհատէթ հէր հանկը պիր մէհքէմէտէ թէֆթիլ օլունտա պունըլարըն շէհատէթինէ նէ՞ տէրէճէ իթիմատ էտիլէպիլիլ իտի, ալ սիւալ պու տըր: Պու շահիտլէր եազըլտըլարը մէվգուլ պիլիլլէ՞ր մի իտի, քէնտիլէր իթիմատա շայա՞ն մը տըրլար, արալարընտա թէնագուլ վա՞ր մը, վէրտիքլէրի շէհատէթ պաշգա եօլ իլէ թատաըլ էտիլէպիլլէ՞ր մի: Վէ սաիրէ: Պու շէհատէթլէրի շու մագուլ միյարլարա վուրուլ վէ պիր մագուլ նէթիճէյէ կէլիլիլ: Պու շահիտլէրին սէօղլէրինտէ պիրիպիլինէ ույմայան իֆատէլէր պուլունապիլիլ: Հանկի մէհքէմէտէ 4 շահիտլէրին սէօղիւ հէր խուսուստա պիրիպիլինի թուլթար: Էօլլէ օլտա «Պու շահիտլէր՝ սէօղիւ պիր էթմիլլէր, պիր մագուլտ եիւրիւթմէք իսթէյօլըլար» տէնիլիլ: Պու տէօրթ Ինճիլլէրին իֆատէլէրի թարիսէ, ֆէննճէ, մանթըգճա թէֆթիլ վէ թէնգիս էտիլիլ, վէ կէօրիւլիւր քի Յիսուս նամ պիր

Թարիսի զաթ հազդընտա վերադրելի չէ-
հատելթ իթիմատա շայան տըր : Անտէն
շու սիւալա սըրա կելիւր , « Պու աէօրթ Ին-
ճիլլէրին ըէամ էթաիյի հայաթ , թապիի^ն
մի , եօգաա ֆաիգ իւթ թապիա պիր եօլ
իլէ^ն մի թէֆսիր ու իզահ էաիլէպիլիւր : »
էկէր օ ֆաիգ իւթ թապիա պիր հայաթ
իսէ , օ զէման իշթէ պու զաթ Ալլահըն
իհամը օրուր՝ վէ անըն թէրճէմէ ի ահվա-
լընը եազանլար միւլհէմ օրուր :

Պու ուսուլտա հէմ ազլ գուլլանըրը
հէմ վիճտան , հէմ թէնգիտ ի աաի գուլ-
լանըրը հէմ թէնգիտ ի ալի , անը միւլմին
տէ գուլլանըր , զայր ի միւլմին տէ գուլլա-
նապիլիւր : Անըն իլէ պիլգ քէնտի իմանըմը-
զը թէսպիթ էաէրիզ , վէ պաշգալարա
իւլմիտիմիլին սէպէպլէրինի կէօթէրէպի-
լիլիզ : Պունտա իրիսթիյանլարըն սազընա-
ճազը պիր չէյ եօգ ալըր :

Պիլ պու մէսլէք իլէ հէմ տինսիլլէյէ
գարըր տինսիլլի վէ իհամըմըր միւտա-
ֆաա էաէրիզ , հէմտէ « Բիթապընըզ մէֆ-
սուխալըր , » տէյու իսրարէաէնլէրին իա-
տալարընը իզալէ էաէրիզ :

Պիլ միւլմինլէր մազամընտա Բիթապը
մուգատտէսին գուլվէթ վէ նուֆուլընը է-
սաաէն քէնտի շախսի թէճրիպէմիլ իլէ իս-
պաթ էաէրիզ . ըաքին այնի վալթաա անը
մազուլ ինթիգատըն փօթաա իշինտէ
թաաֆիյէ էաէր վէ անըն գըյիլթ վէ
գուլվէթինի խաաիմլէրիմիլէ վէ իւլմիտի-
միլին սէպէպլինի պիլմէք իսթէյէնլէրէ մու-
գուլ պիր սուրէթաէ իպրազ էաէրիզ :
Հարֆի իհամ թալիմի պու նէվ թէֆթիլ
վէ թէնգիտէ տայանամայըպ , անճազ
« ֆէրտի գանըլ » կիպի գօրայ թէպէտաիլ
էաէն պիր էաա իզլէրինէ թէէսի էաիլիւր :

Պիւթիւն Բիթապը մուգատտէսին իլ-
համ մազամընտա նուֆուլըն՝ ազլի թէ-
հարըր վէ թէնգիտաէն սազընմաալըպ
զահիր օլմազ , անճազ հէր պիր մազուլ
թէհարըր վէ թէնգիտէ մարուզ օրուր-
տան սօնրա ահուէ եինէ ֆաիգ իւթ թա-
պիա պիր ունսուրըն մէվճուա պուլունմա-
սընտա նիւմայան օրուր :

Ե. Գ. Գ.

“ԲԱՀՆԻՄԱ”ՆԸՆ ԻՆԹԱՐՍԹԸ

Էվվէլա շու փօսքա մէսլէսի . — Պիր
մէմէքէթին թարիգ ի մէտէնիյէթաէ թէ-
րազգըսընըն պէլլի պիր ալամէթի տէ փօս-
թա իշինին միւնթազամ սուրէթաէ ճէրէ-
յան էտէպիլմէսի տիր : Պիլ շու 6 պ
զարֆընտա Բահնիւմանըն փօթա իշինի
սըրասընա գօյմաղա նէ գատար չալըշուրդ
իսէ տէ , մաէթթէէսսիլֆ տահա մուվաֆ-
ֆազ օլամասըգ : Խուսուսա պու պապուա
նիլէ մահալլարտա աճէնթ վէ ապօնէլէրի-
միլին պազը հաֆթալարտա զաղէթա ա-
լամայարազ մէյուա օլտուղընը անլատընա
պիլ տախի մահզուլն վէ մահճուպ օրոյօր
ըլ : Միւքէրէրէն փօթա միւտիլի պէյ
էֆէնտի իլէ կէնիլ կէնիլ գօնուշուպ մա-
լիւմաթ ալտըգտան սօնրա ապօնէլէրիմիլին
էքսէրիյէթի իշին Բահնիւմայը ծիւմա
էրթէսի տէյիլ ֆէնչէնպիհ կիւնիլ չըգար-
մազ տահա էլ վէրիլլի օրուր տէյու ան .
լատըգ իսէ տէ , պիր դաշ հաֆթանըն
թէճրիպէսի կէօթէրիլ քի՝ տահա հիւ-
քիւմէթին մէրքէլի խտարէլէրի մահալլի
մէմուրլարըն էսրարընա հէր ճիհէթլէ փա-
զըֆ օլամամըլլար տըր : Իսթանպօլտաքի հի-
սապ իշէրլէրտէ կէլմէյօր : Պինաէն ալէյ
էհվէն ի չէրէյնի ինթիխապ էթմէք մէպէ-
յինէ թէվֆիգէն պիլ պու հաֆթա թէք-
րարէն Բահնիւմայը ծիւմա էրթէսի նէշը
էթմէյէ պաշայաճազըգ . ապօնէլէրիմիլլէն
տէ ըէճա էաէրիզ քի , շու չմէնտըֆէր
խաթթարը իթմամ էաիլինճէյէտէք ալա-
սըրա վուգու պուլաճազ նիզամըզըրըլարա
միւսաատէլի պուլունսուլար : Իշէրլին միւն-
թազամ պիր սուրէթաէ տէվամ էթմէսի
իշին պիլ քէնտի էլիմիլլէն կէլէն հէր
չէյի եաիլըյօր իլ , պազլի իշին տէ միւ-
սաատէ թէմէնիի էաէրիզ :

Պիր տէ շախսի իւմաար մէսլէսի
նազարը տիգզաթ ճէլպ էթմէք իսթէրիլ :
Պաղէն քիլիտէլէրիմիլլէն եա ճէմաթ իլէ
չօպան վէ վարըլ արասընտա եա տու ճէմաա-

Թըն պիր գըտմը իլէ պազը տիկէր ֆէրտ-
լէր արատընտա մուճիպի իլթիլաֆ օլան
մատտէլէր պուլունուր : Պունլարը թէսվիյէ
էթմէնին էն էմին թարիզի պիլաշիւպհէ
շախսի միւլազաթ վէ նաաիհաթ տըր :
Պէօյլէ շախսի մէսէլէլէրի հէման մէյտանը
մաթպուլաթա աթմազ փէք ֆաիտէլի օլ-
մազ : Զիրա պու նէվ ալանի միւլաշէսէ-
լէր Նաաիմա իմարէթ վէ իսլաշաթ հաաըլ
էթմէմէք շէօյլէ տուրտուն , պու տուրէթլէ
հազիգաթը մէյտանա չըգարմազ տա
տաիմա գօլայ տէյիլ տիր : Օլապիլիբ քի
պիր թարաֆ տիկէր պիր թարաֆը հանըլը
անլամըլ օլտուն . վէ հախօտ շիւպհէլի օ-
լան պիր ֆիքրին նէշը էտիլմէսիլլէ պիր
քիմնէնին շախսի իթիպարընա տօղու-
նուլուն : Պինաէն ալէյհ մաթպուլաթ-
տա շախսիյէթլէ օղրաշմագտան իթիրազ
էթմէք վաճիպ տիր : Վազաա ալանի ա-
տէմլէրին հանի բուհանի վէ ճիւմանի
մէմուրլարըն տհվալ վէ աթվարը՝ ու-
մուճ էհալինին թէագիգ ու թէնգիտինէ
մարուզ տըր : Վէ անլէրին՝ քէնտի մէվգի-
լէրինճէ տուր ի իսթիմալաթընըն ալանէն
մուախէգէ էտիլէպիլէճէյի սըրալար կէլիր :
Լաքին պու տէմէք տէյիլ տիր քի՝ անլէր
հազգընտա հէր տիւշիւնտիւշիւմիւզիւ ա-
լանէն ֆաշ էտէրսէք , կէրէք անլէրին վէ
կէրէք ումուլմըն հախօտ քիլիտէ վէ ճէ-
մաթըն հազիգի իսյըրնա խըտմէթ էթ-
միլ օրուրըլ : Վազաա Բահնիլաւա քիլիտէ-
լէրիմիլտէ պուլունան տուր ի իսթիմալաթըն
տէֆինէ (օ տուր իսթիմալաթ կէրէք վաղը-
լարաա , կէրէք մէճիլլէրտէ , կէրէք պին-
նէֆա ճէմաաթլարտա օլտուն) ճիւտէն խըտ-
մէթ էթմէք իսթէր , ամմա պունը հափար
իքէն շախսիյէթլէ օղրաշմագտան տա իհ-
թիրազ էտէճէք տիր , իւմիա էտէրիլ քի
միւհթէրէմ մուլապիլլէրիմիլ պու նօզ-
ալարը տէրիաթըր էտէրլէր :

ԱՆՎԱԼԸ ՀԱԶԸՐԷ

Մէշրուքիյէ՞ք սէ մի. — Տէվրի իս-
թիպաաաաա էվրօփա մաթպուլաթը «Թիւրք-
լէրին մէզալիմի» նաէն , «վահշէթ» ինաէն
պահա էտէրէք պու մէմլէքէթ ալէհինաէ
աթէշ փիւսկիւրիւրլէր իտի : Տէվրի մէշ-
րութիյէթ պաշայըպ պու մէմլէքէթ է-
հալիսի պիրիպիրլէրինի գարաաշար մա-
գամընտա տէրաղըլ էտինճէ իսթիպաաա
իլէ պէրապէր պու «մէզալիմ» «վահշէթ»
վէ «Վանսալիգմ» թապիրլէրի տէ տէֆ օլ-
մուշ տէյու իւմիա էտիլլիյօր իտի : Լաքին
պու կիւնլէրաէ էվրօփա եինէ մէմլէքէթի-
միդին ահվալընտան պահա էտէր իքէն ,
էսքի չիրքին թապիրլէրի թէքրարէն
իսթիմալ էթմէյէ պաշլաաղլար : Փօսկօրի-
ցաաան Վիէննայա չէքիլէն պիր թէլէղրաֆ
շէօյլէ հազըյօր . «Թիւրքլէր Մալիսօրլար
մէմլէքէթինի թախրիպ էտիյօրլար , մէշվէ
աղաճլարընը , պաղլարը քէսիյօրլար , հէր
էվի վէ պիշիմիշ մահաուլաթը հազըյօր-
լար , ճիւմլէ գօյուն վէ սըղըրլարը պօղազ-
լայօրլար , թաքի Մալիսօրլար ասայիշ իա-
տէ էտիլաիքաէն սօնրա հա հիճրէթէ հա
աճլարընտան էօլմէյէ մէճպուր օլտունլար ,
վէ մէմլէքէթ պէօյլէճէ պօշալարգտան
սօնրա օրայա Միւլիման մուհաճիլլէր
կէթիրաինլէր» : Պու իսապէրի Վաթէրյան
նէշը էթտիքաէն սօնրա շէտիա պիր պէնա
ի մախսուս հազըպ տէյօր , «Պու նէվ ու-
սուլար միւսթէպիտ պիր Սուլթանըն է-
յամընտա գուլանըլմըլ օլտա իտի , պիւ-
թիւն մէտէնի տիւնհա զազապ ֆուրթու-
նաաը իլէ տիթրէր իտի : Տիւվէլի մուազ-
լամա կէնճ Թիւրքլէրին ճիւմլէ մէլէնէթ
վէ վահշէթլէրինի պիլլիյօր : Պալգան հա-
վաղընտա պարուլ գօղույօր... : Հիւքիւ-
մէթիմիլ պիլմէյօր մը քի Թիւրք թազ-
թիգի (օյունը) գապիլլէլլէրի պիրէր պիրէր
իթլաֆ էսիպ սօնրա տա ուսթալըզլա
Գաթօլիք Միրալիթ գապիլլէլլէրի էգէճէք
տիր : Իմտի նի՞չիւն իսթանպօլ Վանաալ-

լարնա աչդ սեօղ սեօյլէմէքաէն սագը-
նըյօր»։ Թալլգըն մախապիրի պու սեօղ-
լէրի իգթիպաս էթտիքաէն սօնրա իլավէ
էտիպ աէյօր, «Մաէթթէէսալփ թիւրքին
մագսէտինէ տաիր Վաթրյաւնճըն թէֆ-
սիրինտէ միւպալաղա եօգ տրր։ Լիւան
չէտիա իտէ աէ հալ ու մէվգիին թալէպ
էթտիլինտէն չէտիա տէյիլ տիր։ Խրիս-
թիյան նէպլէրին մունթաղամէն մահլ է-
տիլիպ եէրլէրինէ Պօնա, Գաֆգասիա, վէ
թիւրքիսթանտան Միւսլիման մահաճիլէր
նաղլ էթմէքիյէ կէչէն Հոկտեմբերտէ Սէ-
լանիկ գօմիթէսինին մախֆի գօնկրէսինտէ
գալտար վէրէլտիլինի Ինկիլիզ հիւքիւմէթի
էյի պիլիւր։ Վէ էյէր տէվլէթլէր տէրհալ
վէ գաթի պիր սուրէթտէ միւտախէլէ է-
տիպ Մալիսօրլարը վէ Միւրաթլէրի գուր-
թարմաղա չօգ կէչմէղտէն Մաքէտօնիա
պիր սալխանէյէ տէճաիւլինտէ տահա
չէտիա պիր սուրէթտէ միւտախէլէյէ մէճ-
պուր օլաճաղար տրր»։ Վաթանըմըլ ի-
չիւն պէօյլէ չէյլէր եազըլտըղնա ճիտաէն
էսէֆ էտէրիլ։ Արգու էտէրիլ քի պու
չէյլէր եալան օլալար։ Վէ մէչուլթիյէթին
մուգատտէն իսմի արթըգ էսքի վահչէթ-
լէրլէ լէքէտար օլմայա։ Եօգ էկէր պու
սէօղլէրէ հագդ վէրէն ճիւղի պիր էտա
վար իտէ, պոււնն միւսէպպիպլէրինին Էվ-
րօֆա միւտախէլէսինտէն էվվէլ հիւքիւ-
մէթիմիլ թարաֆընտան «տէրհալ վէ գա-
թի պիր սուրէթտէ» թագըպ էտիլէրէք
ատալէթէ չարիւրմալարնը վէ պու եօլտա
վաթանըմըղն մուգատտէն իսմինին լէքէ-
տէն հըֆլ էտիլմէսինի թէմէննի էտէրիլ։
Օսմանըլ մէչուլթիյէթի՞ տէ մի իսթիպ-
տաա կիպի տիլլէրէ սիւչէճէք տիր։

Արնապուսյաւր լի՞ իսքէյօր. — Թալ-
միւնաթ զաղէթասընտա Լութֆի Ֆիքրի
պէյ՝ Կէրէք եէրլի վէ կէրէք էճնէպի զա-
ղէթալարտան, վէ իսթանպօլտա պիր չօգ
միւլթէտիր Արնապուսյաւր իլէ միւքեալէ-

մէտէն անլաչըլտըղնա նազարէն Արնա-
վուսլարն մէթալիպինի ումուրը մալիյէ,
ոււմուրը խտարէ, ոււմուրը մէարիֆ, ու-
մուրը ապէրիյէ վէ ումուրը իգթիսատի-
յէյէ թէալլադ էթմէք իւղրէ պէչ գըմա
այըրըպ անլէր հագդընտա պէրվէճհի զիյր
պէյանը էֆքեար էտիյօր։

«Ումուրը մալիյէտէ չիքեայէթ՝ վէր-
կիլէրին միգտար վէ սուրէթ ի թահսիլինէ
տաիր օլուպ, պու չիքեայէթլէրին նազարը
տիգդաթա ալընմասընտա «Վահսէթ ի Օս-
մանի» նօգթա ի նազարընտան հիչ մահ-
զուր կէօրմէյօրըլ։ Վէրկիլէր իչիւն օ հէ-
վալիյէ մախտուս պիր ուսուլ իթթիլաղը-
նա թէմամէն թարաֆալըլ։ Ումուրը
իտարէտէ, օրատա իսթիլտաթ էտիլէճէք
մէմուրիյին լիսանը մահալլիյէ վագըֆ օ-
լանլարտան ինթիլապընը, չիմտիլք էհա-
լինին քէմաֆի իւս սապըգ սիլահլէ կէզմէ-
սինէ միւտատէ էտիլմէսինի իսթէյօրլար։
Պիզ պու թալէպլէրին սէլամէթ ի վաթան
իչիւն գապուլ էթմէքտէ պիր մահզուր
կէօրմէտիքաէն մատա հաթթա օ հէվալիյէ
մախտուս պիր չէք ի խտարէնին չիմտիւն
վագը լիւզումունը տա իտաիա էտիյօրուլ։
Ումուրը մէարիֆտէ Լաթին հուրուֆըն
իսթիմալընա տաիր զաթէն Տաիլիյէ նա-
զըրը էմը վէրմիլ օլուպ, հիւքիւմէթ պէս
վէրալիյէ էմիլէրին ինրասընը թէմմին էտէր
իտէ՝ մէսէլէ հալլ օլմուլ օլուր։ Ումուրը
ապէրիյէյէ կէլինճէ պու էն նազիք խուսու-
սաթտան պիրի տիր... չիմտիյէ գատար
հիչ ապէր վէրմէմիլ օլան եէրլէր էհալիսի
իչիւն չիմտի միւնթաղամէն ապէր վէրմէք,
վէ մէզքիւր ապէրլէրին տէ հէյէթ ի ապէ-
րիլէճէ լիւզում կէօրիւլէն եէրլէրէ սէվգ է-
տիլաիլինի կէօրմէք, անլաչըլան քէնտիլէ-
րէ կիրան կէլիյօր։ Տօղլուսու պու պապ-
տէ քէնտիլէրինի պէօյիւք պիր թէպէտ-
տիւլէ օղրաթմագ՝ հիւքիւմէթ ի հիւքիւմէթ
միւլթաղիյաթըլա թէլիֆ օլունամագ։
Պու եէրլէր իչիւն միւվագդաթէն օլուն,

պու պապտէ պիր մուամէլէ ի իսթիսնաիյէ իթթիսազը պիղէ զարուրի կէօրիւնիւյօր : «Օնլարա վերիւսէք, պուլար տա իսթէր» կիպի սէօզլէր մէշրութիյէթաէ հիչ մէվզու ի պահս օլամալ :

Ումուրը իգթիսաաիյէճէ եաիւլաճադ շէյլէրէ կէլինճէ, Վաթանըմըզըն հէր թաւափընըն միւհթաճը խըրոմէթ օլտուղու, վէ պիւտճէմիղին պէօյիք պիր աչըզլէ գափանտըլը պիր զէմանտա, հիւքիւմէթ Արնափուտըղուն հայաթը իգթիսաաիյէսինէ նէ՞ տէրէճէ ֆաալիյէթ վէրէպիլիլը, պիղճէ հալը էն միւշքիլ օլան նօթթա իշթէ պու տըր : Մա մաֆիյհ պու պապտէ տախի պիր սուրէթ ի հալլ պուլմաղա իմքեան վար տըր, աղաճըդ ուղըաշմադ, եօրուլմաղ լաղըմ տըր :

Լօրսյար Դամարասը.—Դրալըն թաճլանմարնտան սօնրա ինկիլթէրու էհալիսինն նազարը աիգգաթը եինէ Լօրտլար գամարասընա ճէլպ ու տալէթ օլունաճադ տըր : Լօրտլար գամարասը լաղվ էաիլիւն մի, էաիլմէսին մի, ալ մուհիմմ մէսէլէ պու տըր : Էկէր մէպուսան գամարասը էքսէրիյէթլէ անըն լաղվընը թալէպ էաէր վէ Լօրալար գամարասը էքսէրիյէթլէ պու թալէպի ըտտա էտէրլէրսէ, գապինէ՝ Լօրտլարըն պու մէսէլինէ զալիպ կէլմէք իչիւն պիր եօլ աիւշիւնիւյօր : Ինկիլիլ ուսուլունճա գապինէ գրալա Լօրտլուգ իւնլանը վէրմէսի իչիւն հէր գաչ իսթ թագաիմ էտէրսէ գրալ անլէրէ օ իւնվանը վէրմէյէ մէճպուր տըր : Պունտան իսթինա էտէրսէ Փարլամէնթի տաղըտըպ էհալիյի ինթիսապա տալէթ էթմէյէ մէճպուր տըր : Լաքին շու սօն ինթիսապ՝ էհալինն էքսէրիյէթի շիմտիքի գապինէ թարաֆընտա պուլունտուղունը իսպաթ էյլէտի : Շու հալլա Փարլամէնթի տաղըթմանըն ֆաիտէսի եօգ տըր : Դրալ անճադ պիր մուհարէպէ էսնասընտա գապինէնն ըէյինէ գարչը

իշլէմէք սէլահիյէթինէ մալիք տիր : Իմտի Լօրտլար՝ մէպուսարըն գարարընը ըէտտ էաինճէ, գապինէ քէնտի տալմէրինտէն գրալա 4—500 իսթ թագաիմ էաիպ անլէրէ Լօրտլուգ իւնլանը ալարադ պու 4—500 եէնի ըրտլարը Լօրտլար գամարասընա կէօնտէրէճէքլէր, օ զէման էքսէրիյէթ գապինէնն թարաֆընտա պուլուննաճադ տըր : Պու եօլ իլէ Լօրտլար գամարասընա տա մէպուսանըն ըէյինի թասարգ էթաիլէճէքլէր : Փաղաթ պու տալմ մէմլէքէթճէ պաչգա պիր թաղըմ պէօյիք միւշքիլաթը պատի օլաճադ տըր : Պինաէն ալէյհ մէմլէքէթճէ փէք նաղիք պիր պիւհրան նօթթասընտա պուլունույօրլար :

Ճափօնիսսա սիւն . — Եաղընլարտա Ճափօնիստա իշ կէօրմէյէ պաչլամըչ օլան Անարշիսքլէրտէն 23 տանէսի իտամ ճէլապը իլէ միւճաղաթ էտիլմիլէր իտի : Պունըն իւլէրինէ Տաիլիլիյէ նաղըրը Պարօն Ուրա՝ վալիլէրի պիր իճթիմաա տալէթ էտէրէք, անլէրէ պու նէվ աիլսոցսըլըգլարըն վաթանփէրվէրլիք հիտինի զաիֆլէնտիրտիյինի կէօսթէրմիշ, վէ էհալի տարասընտա Անարշիսք վէ տինսիլ թէսափուլըլարըն եայըմասընը մէն էթմէլէրինի օնլարա թափիյէ էյլէմիշ տիր : Վէ Մէաւըֆ նաղըրը՝ տինսիլիյէ գարչը էհալի տարասընտա հանկըտինի օլուրսա օլուն, թէշվիգ էթմէլէրինի մէարըֆ միւտիրլէրինէ թէնպիհ էյլէմիշ տիր : Ճափօնիսպըլար հէր հանկը պիր տինին միլլի հայաթ իչիւն տինսիլիքտէն էյի օլտուղունա գանմըչ օլարադ քէնտիլէրին փութփէրէթ տինլէրինի պիլէ թէշվիգ էթմէյի աղիլանէ պիր թէտպիր սայըյօրլար, պիղ իսէ էլիմիգտէ Խրիսթիյանլըգ միսիլու մագուլ վէ ճէլիլ պիր տին պուլունտուղու հալտէ անը արամըզտան տէֆ էտիպ աիւսիլ պիր միլլէթ օլմաղա չալըչըյօրիլ : Ճափօնիսպըլարտան պու խուսուստա պիր տէրս ալսադ ֆէնա օլմաղ :

ՍՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

Ն Ի Յ Է Թ Վ Է Ն Է Թ Ի Ճ Է

ՏՕԳ. Ա. Ս. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Կէնքերէն Հիւսէյին ճահիտ պէյ՝ պուսէրնամէ իլէ պիր պէնտ նէշը էտիպ օնտա Կէնճ Թիւրքլէրին նիյէթ վէ արզուտու իլէ Էվրօփա մաթպուլաթ վէ էֆքեարը ումու միյէսի արասընտաքի ազիմ ֆարզը մէյտաւնա գոյօր իտիւ Կէնճ Թիւրքլէրին տար պիր մանատա ֆիւրը ի մուայյէնէ գափըլմաւորըլարընը իտտիա վէ իսպաթ իչիւն զօմիթէտէ հէր պիր իւնսիւրտէն ազալար պուլունտուղունու վէ պունլարըն քեաֆֆէսինին տախի հիւրըիյէթ իչիւն ֆէտուքեարըլար իլթիզամ էթսիքլէրինի տէրմիյան էտիպ, Էվրօփատա խէ մաթպուլաթ վէ էհալինին, թա ֆապրիգալարա վարանա գատար, Կէնճ Թիւրքլէրին պիւթիւն մէմլէքէթի վէ ճիւմլէ անասըըն եալընը Թիւրք նուֆուզու ալթընտա պուլունտուրմագ էմէլինտէ օլտուգլարընա տաիր գանաաթ հասըլ էթմիշ օլտուղունը թէաճճիւպ իլէ զիքը էտիյօր, վէ իւլվէթէն, «Պու գանաաթ Էվրօփատա նաւըլ օլուպ տա թէէսսիւն էյլէմիշ, պուրասընը պիլմէյիլ, ամմա հէր հայտէ պիր հաղիւթ գարչըսընտա պուլունտուրըլ» տէյօր:

Պիղճէ հայրէթլէրին հայրէթի պու կիւպի պիր մէգալէնին Սէնիլն զագէթասընտա վէ Հիւսէյին ճահիտ իմլար իլէ կէօրիւլմէսի տիր: Պու օ զալէթա տըր քի ճիւմլէ Օսմանլըլար պօյուն պօյունա սարըլըպ մուհապէթ վէ հիւրըիյէթ սերխօչուզու իլէ եէքսիկէրինի տէրաղուշ էտէրէք եէք վիւճուտ օլմագտա իքէն «Թիւրքիա Թիւրքլէրին sիր» վէ «Միլլէթ ի հաֆիւմէ» գաղիյէլէրինի օրթայա ալթըպ հէր քէսին իւզէրինէ պիր սօղուգ սու սէրիտի, վէ թա իլքինտէն պէրու հէր պիր անասըրա մախսուտ օլան իմթիյալաթ իչիւն պիւթիւն

գուլվէթի իլէ հիւճիւմ էյլէմէքտէ պուլունտուշ տըր:

Պու մէգալէյի օգուլուպ անը անճագ իքի եօլտա թէֆսիր էտէպիլիյօրըլ. եա սահիպ ի մէգալէ ահիւլը ալէմաէն խապէրտար տէյիլ տիր, վէ պիրտէն պիրէ քէնտինի պիր զայր ի մէմուլ նէթիճէ հուզուրունտա կէօրտիւ, վէ եախօս Կէնճ Թիւրք իտարէսինին ապա նիյէթինտէ պէօյլէ նէթիճէլէր եօգ իտի, պունլար նէրէտէն հասըլ օլմուշ տէմէք իսթէյօր: Պիրինճի զաղիյէյի խաթըրմըղտան կէչիլմէյիլ, չիւնքի ահիւլը հապրէյի կէօրէմէմէք հէր հանկը պիր տաէմ իչիւն միւմքին տէյիլ խէ, ագալլի պիր միւմքիլիֆ, պիր մէպուս, Կէնճ Թիւրքլէրին էն թէէսիրլի ազալարընտուն պիրի վէ մէմլէքէթին եէթիլտիրտիլի էն միւթէսլլէմ սահիպ ի զէքեա վէ իգթիտարտան օլան պիր զաթ իչիւն էլպէթթէ հէր պիր նօգթայը պիլմէք մէմուլ տըր: Իքինճի գաղիյէյի խէ քէնտիլի գապուլ էթմէյօր, զիրա պէօյլէ ապ ու էսաուր օլմայան պիր նէթիճէյէ նասըլ գանաաթ հասըլ օլտուղունա հայրէթ վէ թէաճճիւպ էյլէյօր, լաքին միւհթէրէմ միւմքիլիֆ գապուլ էթմէլի տիր քի էֆքեարը ամմէ, պիհուտէ եէրտէ պու տէրէճէ չափուգ եանըլմագ վէ պու գատար աքսինէ տէճմէլ: Պիր գաչ սէնէ էվլէլ Էվրօփանըն պու այնի Կէնճ Թիւրքլէրի նաւըլ ալգըլաւըլը խաթըրլարտա տըր: Նէ մէտհ ու սէնալար, նէ պէօյիւք թատալվուրլար, նէ իւմիտլէր սարֆ էյլէտիլէր, նէ քիթապլար եաղալար, վէ Կէնճ Թիւրք տէնիլմէքլէ պաչգա պիր տիւնեատան կէլիշ մախլուգաթ տէյու զանն էտիյօրլար իտի, վէ հաթթա Կէնճ Թիւրքլէրին էվլէլաէն պէրու պիլիպ թանըտըլարը Թիւրքլէրտէն վէ օ ֆամիլեալարտան օլտուգլարընը պիլէ խալ էտէմէյօրլար իտի: Իւշ սէնէ իչինտէլու ֆիքըլէրի թէպտիլ էթմէյէ հիշ պիր մէճպուրիյէթ եօգ իտի, միւթլագա պիր

«Ապէս վերելիչ օլմայը տէյու խաթ-
ըմըզա կէլիյոր: Իլանը մէշուծիյէթտէ
կէնճ թիւրքէր հագգընտա պիր ինկիլիզ
պիր քիթապ եազմը իտի, օ քիթապտա
վերտիյի մէտիյէլէրէ գանաաթ էթմէյիպ
քէնտինէ հիքեայէ էթմէտիքէրի պիր չօգ
աճայիպաթ վէ գահրէմանըզլար վար ի-
տիյինի իտտիա էտիյոր իտի: 2 1/2 սէնէ
«Օնրա օ միւէլլիֆէ լաաթ կէլիպ օ քիթապ
հագգընտա էֆքեարընը սօրուու մ վէ մաէթ-
թէէտիֆ այնի ֆիքրտէ օլմաըղընը սէօյ-
լէտի Խայր, էֆքեարը ամմէ եանըմազ
վէ եանըլա տա պու գատար եանըմազ:

Սաւնիկն. Կէնճ թիւրք գօմիթէսինին
ապ փրօղրամը եա մագսէտի նէ օլուրտա
օլուն, օ նամա սէօյլէյէն, եազան վէ իճ-
րաաթտա պուլունանլարըն չօղու պու մէս-
լէքի կէօսթէրմիշ տիրլէր: Պիզ գապուլ
էթմէյէ հազըր իզ քի պու պապտա ճէ-
միյէթ մէսուլ տէյիլ տիր: Պիր գաչ կիւն
«Չգաէմ մէպուսանը քիրամոան պիր
պէլլի ազա իլէ գօնուչուր իքէն» միւ-
մաիլէյն «Պու մէսլէք ճէմիյէթտէ եօգ
տըր, փրօղրամըզտա գաթիյէն օյիկիզլմ
եօգ, ամմա նէ չարէ, էն պիրի թաւնիկին
լիսանընը գապթ էտէմէյօրըզ վէ հէր քէսի
կիւճէնտիրիյօրըզ» տէյու պույուրուլար:
Պիր չօգլար միլլէթփէրիլէրի իլէրի կէօ-
թիւրիւպ պու խաթայա պաստըլար: Պա-
ղըլար շախտի սիյրէթլէրինտէ օլան թէաս-
սիւպի հիւքիւմէթ ումուրընա գարըշտը-
տըլար, գիրա մուհիմմ մէվգիլէր իշղալ
էտիյօրըլար, նիշլէրի իսէ իթթիհատը ա-
նասըրը եանըլը անլայըպ օ եօլտա տիկէր
անասըրը եութմազ վէ թիւրքլիւքաէ եէք-
վիւճուտ էթմէք սէփուտարնա տիւշաիլէր
վէ պու նէթիճէլէր մէյաանա կէլտի: Ա-
նասըրը մուխթէլիֆէնին պիրինին եազը-
սէլա, տիկէրին լիսանընա, պիրինին Փաթ-
րիֆխանէսինէ, մէքթէպլէրինէ, վէ էվլէլ-
տէն պէրու թապիաթ հիւքմիւնէ կէչմիշ
օլան ատէթլէրինէ վազը օլան հիւճիւմլէրի

թաւնիկն ունութմաիշ օլմայը տըր, գօր-
գարըզ զէմանըն վէ գալաիտի թապիլիյէ-
նին եափաճաղը վէ եալընըզ օնլարըն եա-
փապիլէճէյի պաղը շէյլէրի շիմտի վէ գուվ-
վէթ իլէ եափաճաղը պաղը կէնճիէր տիւ-
շիւնտիլէր վէ շիտտէթ անճագ կիւճիւք
վէ խարապիլէթ մէյաանա կէթիւրտի:

Լաքին Հիւսէյին ճահիտ պէյ՝ ճիւմլէ ա-
նասըրըն մուտալաթընտան պահա էյլէր ի-
քէն անլէրին տախի գօմիթէտէ ազա օլ-
տուգլարընը, վէ ֆէտալքեարըզ էթմէլէրինի
պիր խապթ տէյու զիքր էտիյօր: Պու
գատար պիր իհասնը պէօյիւք պիր նիմէթ
տէյու կէօրիւյօր վէ խապլէրի օլմայարաղ աղ
միւտաֆաա էթտիյի խուտուը քէնտի իւ-
զէրինտէ խապթ էտիյօր: Անասըրը մուխ-
թէլիֆէ եալընըզ ֆէտալքարըզ էթմէյէ միւ-
սատտէ օլունմալը տէյիլ, անճագ անլէր
տախի քէնտի իզթիտարըլարնա կէօրէ՝
մահքէմէլէրտէ ըիտաէթ քիւրսիլէրինի, հիւ-
քիւմէթ իտարէլէրինտէ մուհիմմ մագամ-
լարը իշղալ էյլէմէլի, վէ միլլի լիտան, ա-
տէթ, մէքթէպ, թալիմ վէ հիտիյաթը-
նա քեառիլ սուհուլէթ վէրիլիպ թէչլիզ է-
տիրմէյի տիր: Պիր աղաճ քէնտի հալի, թօփ-
րաղը վէ իգլիմի իլէ գուվլէթլի օլուր,
էօյլէճէ ալլանմալը տըր: Քէզալլէք անասըր
տախի քէնտի հալի վէ մէյլի իլէ ալընըպ
իթթիհատ էյլէր իսէ գուվլէթլի օլուր,
քէպիլտիյինտէ իսէ ճիւճէ գալըր:

1. Խաթալարընըզ կէօրէլիմ, Տէվէ
գուչու կիպի պաշըմըզը գոււմա կէօմէրէք
ալճըտան գուրթուլամայըզ: Պիզաէ ֆէնա
պիր շէյ վար տա սէօյլէյօրըլար իսէ օնու
գապուլ էտիպ տէֆ էտէլիմ, ինքետըր էթ-
մէք իլէ օ մագալըրաթ տէֆ օլմազ: Գու-
լաղը չընլասըն, Ապուիւլ Համիտ պինի պիր
փարայա աաէմ քէտտիրիլ վէ «Ասայիշ
պէր քէմալ» տէյու թէլէզրաֆընը եազ-
տըրըզ վէ թէպաաընըն ըահալթը իշիւն
ույզու ոյու մասըղընտան պահա էյլէր ի-
տի: Նէթիճէ աալա թէպաիլ օլմաըր զաաֆ

պաշտապիր շէյ օրմատըը սէպէպտէն
էօմրիւ քէնտի նօգսանլարը իշին թագպի
էթմէյէ հագգըմըղ օրմատըը կիպի իզ-
տիվաճը տա այնի նօգսանլարտան տօլայը
թագպի էթմէյէ հագգըմըղ հօգ տրը:

Շու սահի տիր քի քեամիլէն մէսուտ
օլան հիշ պիր էօմր պուլունմատըը մի-
սիլլու քեամիլէն մութլու օլան հիշ պիր
իզտիվաճ տախի հօգ տրը: Պու սէպէպէ
պիլնաէն իզտիվաճ ալէյհինտէ պուլունան-
լար՝ անըն քեամիլ սաատէթ հասըլ էտէն
պիր միւհասէսէ օլտուղունու ֆարղ էտի-
յօրլար, պու իսէ զայրի մագուլ տրը:
Սաիր չօղ հալ ու քէյֆիյէթլէրսէ օլտու-
ղու միսիլլու պունտա տախի անճագ խա-
յալաթ իլէ օղրաշանլար աքս իւլ ամէլ իշին
մէսուլ տրըլար: Իզտիվաճը պիր կէնճ օղ-
լան իլէ պիր կէնճ գըղըն չօղ զահմէթլէր
չէքսիքտէն սօնրա անա նախ օլաճագլարը
պիր մէնղիլ վէ զէմինի ճէննէթ մագա-
շնտա ըէսմ էյլէյէն ըօման վէ տրամալար-
տան օսանտըղ: Պու նէվ ըօմանլար եա
թէաթրօ օյուլլարը եազանլար հէր շէյի
պիլիլլէր տէյու ֆարղ օլունույօր, վէ իշ-
թէ իզտիվաճը եա խայալի պիր սաատէթ
մէնպար հալինտէ միւտաֆաա էտէնլէրին
հախօտ անա գարչը միւթէհղիյանէ հիւ-
ճիւմ էտէնլէրին խաթասը շուրատա տըր
քի, ինսանլար պիր նէվ իզտիվաճ ալագասը
իլէ քեամիլէն մութլու օլմազլարսա պաշ-
տա պիր եօլ իլէ մութլու օլապիլէճէքլէ-
րինի զանն էտիյօրլար, վէ իշպու իզտիվաճ
ալէյհինտէ իսեան էտէն խայալիլէրէսթլէր
մէմուլ էթտիլլէրի սաատէթի «Ազատ
սէր» թագպիր էթտիլլէրի ալագատա պուլ-
մաղը իւմիտ էտիյօրլար: Լաքին հագիգաթ
ը հալ շու տրը քի մուհապաթիին թա-
պիաթընը մահպուպ վէ մահպուպէ թային
էքէրլէր: Էյլի եա էյլէնմէմիշ օլմագ ֆարղ
էթմէյէ: Օ՝ անլէրին թագպիաթընտա օլան
թագսիրաթտան միւթէէսսիր օլուր վէ պիր
ատէմ այրա պիր տէֆա զէվճէսինի տէ-

յիշսէ պիլէ քէնտի թագպիաթընը տէյիշ-
մէյ: «Ազատ Սէր» մէպտէսինճէ հաշա-
յանլար թամմ էյլի զէվճէյն կիպի նիզա
էտէպիլիլլէր, վէ անլէրին զալզա էթմէ-
լէրի էմր ի իզտիվաճ ալէյհինտէ պիր պուր-
հան օլամայաճաղը կիպի «Ազատ Սէր» ա-
լէյհինտէ տախի պիր պուրհան օլամաղ:
Ազատ Սէր թարաֆտարլար՝ չօղ տէֆա
զալզա էտէն զէվճէյնին եէքսիլէրտէն
խօշանմատըղլարընը վէ միւմքին օլաա այրըլ-
մագ իսթէյէճէքլէրինի գըյաս էթմէյէ մէյ-
յալ տրըլար: Հալ շու քի պու նէվ միւնազաա-
լար չօղ տէֆա փէք գուլվէթլի պիր մուհապ-
պէթ ալամէթի օլուպ, օ միւնազաալը էտէն-
լէր եէքսիլէրինտէն այրըլսալար տահա զիյա-
տէ պէտպալաթ օլուրլար: Չօղ տէֆա
պէօյլէ պիր նիզա սաատէճէ սաթհի պիր
միւպայէնէթտէն իպարէթ օլուպ, զէվճէյն՝
գօլայճա արայը տիւղէլաէճէքլէրինի պիլ-
տիլլէրի իշին գօլայճա տա պօղուշուրլար:
Պիլաշիւպհէ աալա միւնազաա էթմէմէլլէրի
տահա զիյատէ ագիլանէ պիր մուամէլլէ
օլուր, լաքին անլէրի ագլըղ հափան շէյ՝
իզտիվաճ տէյիլ անճագ քէնտիլլէրին թա-
պիաթը տրը: Քիզալիք ումումէն զանն օ-
լունուր քի օ նիզաճը զէվճէյն նիքեահ ալ-
թընտա օլմայարաղ հաշաալար նիզա էթ-
մէքտէն ֆէրաղաթ էտէրլէր իտի, լաքին
սըգ սըգ թէպտիլաթ գապիլ օլաա իտի
պիլէ նիզալարըն սօնու կէլմէղ իտի, զիրա
փէք չօղ զէվճէյն ագալ իզտիվաճլարընը
իլք այլարընտա էօմրլէրինին սաիր վագթլա-
րընտա օլտուղունտան տահա զիյատէ միւ-
նազաա հափարլար: Պիրլիքտէ հաշայան
էրքէքլէր նիզա էթմէքլիյէ մէյյալ տրը-
լար, վէ գարըլար իշին տախի այնի շէյ
հագիգաթ տրը: վէ հիշ պիր քիմսէ պու
նէվ միւնազաալարը պիր վագաա ի մա-
խուֆէ սայմաղ, վէ հիշ պիր քիմսէ պու
հալը պէօյլէ մուվագգաթ վէ իսթիյարի
օլան ըէֆագաթլար ալէյհինտէ պիր ի-
թիրաղ աատ էթմէյէ: Իզտիվաճ ալէյհին-

տէ վուգու պուլան խեան անրն քիւլիյէն ինթիյարի պիր շէրաքէթ օլմաուղընտան նէշէթ էտիյօր :

Լաքին մուհապպէթ իւղէրինէ թէէսսիս էտիլէն հիշ պիր ըէֆագաթ պիլ քիւլիյէն ինթիյարի պիր հալտէ տէվամ էտէմէզ : Մուհապպէթի հէր նէ թէսսիյէ էտէր իսէն էթ , օ ապա հիւրր տէյիլ տիր , զիրա օ պիր ալ մէճպուրիյէթ թալէպ էտէն պիր բապըթա հասըլ էտէր : Վէ հէյէթ ի պէշէրիյէնին գըսմը ազամը՝ ինսանի ուլագալարըն զարուրի նէթիճէսի օլան սաիր թէշքիլթա ինգիյատ էթտիյի միսիլու իզտիվաճա տա ինգիյատ էտէր : Ատէմէլըն պազէն պու մէճպուրի հալլար ալէյհինտէ սէօյլէնմէլէրի անլէրէ գարշը խեան էտիյօրլար տէմէք ալէյիլ տիր : հաթթա էօմիլն միւշքիլթընա գարշը մըրըլտան տըգլարընտա էօմր ալէյհինտէ խեան էթմիշ օլմաղլար :

Էլպէթթէ՝ էօմրիւ տայանըմազ պիր հալ տըր տէյէ թէլազզը էտէնլէր պուլունտուզու միսիլու իզտիվաճա տախի տալանըմազ պիր հալ տըր տէյէ թէլազզը էտէնլէր պուլունտուր , վէ անլէրին իշթիքեա սէտալարը նազարը էհէմիյէթէ ալընմալլ տըր : Անլէր՝ կէրէք էօմրիւ , կէրէք իզտիվաճա իսլահ էթմէք իշիւն պիր չարէ գուլլանըլապիլի իտիյինի ինթար էտիյօրլար : Փազաթ պու նէվ ահվալ իլէ սատէճէ թապիաթը ինսանիյէնին զաաթը նէթիճէսի օլան զայրի քեամիլ տաաթէթի պիրիպիրինտէն թէֆրիգ էթմէլիլ : Իզտիվաճ ալէյհինտէ էտիլէն իթիրազաթ , խուսուտա բօման վէ թէաթրօ օյուլարընտա իրաէ էտիլէն իթիրազաթ պու թէֆրիգաթա տիգզաթ էտիլմէմէսի նէթիճէսի տիր :

Պազը զէվճէյն արաւընտա վուգու պուլան միւնազաաաան իզտիվաճըն պիլ ումուլ՝ պիր պիւթլան վէ խայպէթ (մուվաֆիպիյէթսիլիք) օլտուղունը ֆարզ եա իմա էթմէյէ հազգըմըլ հօզ տըր : Շէքսիլիլն՝

Օթէլլօ վէ Տէգսեմօնա իզտիվաճը պիր մուվաֆիպիյէթսիլիք օլտու :

Լաքին Շէքսիլիլ սալթ պիր վազաա ի մախուֆէ (քրաճէսի) իզհար էթմէլէ իթիֆա էտիպ անը էմր ի իզտիվաճա հիւճիւմ էթմէք իշիւն պիր էսաա թութմաա տը : Օթէլլօ վէ Տէգսեմօնա «Ազաա Սէր» մէպաէսինէ թէվֆիգէն եաշայան թիմնէլը օլտա իտիլէր , եինէ այնի քրաճէսի վուգու պուլապիլիլ իտի : Իզտիվաճ ալէյհինտէ պու կիւն իրաէ էտիլէն իթիրազաթ իշթէ պու նէվ պաթթազ հալլարտան նէշէթ էտիյօր : «Ազաա Սէր» մէպէյինի իլթիզամ էտէնլէր արաւընտա տախի շիմսիքի զէվճ վէ զէվճէ արաւընտա կէօրիլէն նէվաէն միւնազաա վէ զըսգանձըլ վէ էմսալի հալլարըն վուգու պուլմասը , հաթթա գաթլ տախի օլապիլիլ : Անլէր տախի պիրիպիրիլէրինէ հէմ չօճուզլար վասըթասըլլէ հէմ տէ մուհապպէթ վասըթասըլլէ բապթ օլունմաշ օլտուգլարընտան , պու մուհապպէթ օ թարաֆէյնաէն պիրինտէ տէվամ էթտիքէ ալազա անճազ ճէպը ո շիտաէթ իլէ գաթ էտիլէպիլիլ : Իզտիվաճ՝ պիր միւհսէսէ օլմագտան զիյատէ պու վազըանըն իզհարաթը տըր , վէ անա նէ իւմ վէրիլ իտէն վէր , եա անը նէ նիզամ իլէ իտարէ էտէրսէն էթ , ինսան թապիաթը թէպտիլ օլմաուղ ճա անըն տա թապիաթը թէպտիլ օլմայաճազ տըր : Պինաէն ալէյհ , պազը գուսուրլու ճիհէթլէրի սէպէպինաէն անա հիւճիւմ էտէճէք օլուր իտէք ինսան թապիաթընա հիւճիւմ էթմիշ օլուրըլ , պու իտէ նաֆիլէ վազթ զայ էթմէք տիր :

«Թալլիլ»

Ինսանլարը հազիգի պիր մուհապպէթ իլէ սէվէն քիմնէլէր՝ փարայը , շէօհրէթ վէ զէվճ ու սէֆայը սէվէն քիմնէլէր օլմայըպ , անճազ ֆազիլէթի սէվէն քիմնէլէր տլլէր :

Թ Է Ք Է Լ Լ Ի Ի Ս Ի Շ Է Ի Ե Ա Ն

ՏՕԳ. ԱՐՄԵՆԱԿ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ, ՔԻԻՔԱՆԵԱ

Գալա վէ անըն գըսմլարը օլան շէրեան (գըրմըզը գան տամարը) վէ վէթերլէր (սի-յահ գան տամարը) հայաթ իչիւն զարու-րի օլան գանը քէնտի տէրունլէրինտէ մուհաֆազա էսիպ ճէտէտին հէր թարա-ֆընա տաղըթարգլարը իչիւն վիւճուտը ինտանիտէ պուլունան հէր հանկը պիր ա-լէթտէն զիյատէ էհէմմաթիլէր։ Իչպու ճիւմ-լէ ի ճէվէրանիլէնին՝ վիւճուտին տախի-լինտէ պուլունտուգլարը մէվգիլէր տախի-անլէրին էհէմմիլէթիլի կէսթէրիլ։ Գալա վիւճուտտէ գուվլէթլի վէ էլաւթիլ գա-պուրղալարտան եսիլըմը միւհքէմ վէ մուհաֆազալը պիր գաֆէսին սօլ թարա-ֆընաա ըիլէթին պիր գըսմընը տա քէնտինէ սիվէր թութարագ պիր չօգ թէհլիքէտէն էմին պուլունմագտա օլուպ, քէնտինտէն նէշէթ էտէն շէրեանլարըն ճիւմլէսի վիւ-ճուտին հէր հանկը պիր թարաֆընա կի-տէր իքէն տախիմա միւմքին մէրթէպէ գազատան էմին օլապիլէճէք մահալլարտա էվլէլա պիր գուվլէթլի գապ վէ սօնրա ազալէթլէր վէ թէնսօնլար իլէ մուհաֆազա օլունմուշ տըրլար։ Գալա՝ պիլճիւմլէ շէր-եան վէ վէթերլէրին արգասընտա գուվ-լէթլի վէ հիւնէրի եսիլըմը գաֆաղը պուլունան վէ մունթաղամ հէմ էլաթիլը պիր թուլումպա կիպի պիր թարաֆտան պիւթիւն կէլէն գանը գապուլէտէր վէ տիկէր թարաֆտան տախի վիւճուտին հէր հանկը պիր գըսմընա սէվգ էթմէք իւզրէ, լաէնգա-թի վէ մունթաղամ սուրէթտէ իլլէր։ Իշթէ ինտանըն հայաթ վէ սըհհէթի իչպու վու-րուչլարըն առէա, գուվլէթ վէ խուսուսի-լէթինէ մէրպութ վէ միւթէնաարպ տըր։

Պիլճիւմլէ աթըպպանըն մալիւմի օլան շու գաղիյէ պէօյիւք պիր հաղիգաթը շա-միլ տիր։ Եանի, հէր առէմ քէնտի տա-մարլարընըն սէրթիլ հա եռուճաղղըղը-նա կէօրէ եալլը սըր։ Եանի առէմին

տամարլարը նէ գատար եռուճաղ օլուրաա օ գատար կէնճ վէ նէ գատար սէրթ օ-լուրաա օ գատար իխթիյար օլուր։ Շու հալտէ՝ վար պաղը առէմլէր քի սիննլէրի 70—80 իքէն տամարլարը առէթա 20—25 սիննինտէ օլան պիր կէնճինքի կիպի եռուճաղ տըր, պինաէն ալէյհ 70 եա 80-լիք առէմ հալա պիր տէրիգանը գատար կէնճ ապըլըր, քէզա՝ վար էօյլէ առէմլէր քի, 40—45 սիննինտէ իքէն տամարլարը 70—80 սիննինտէ օլանընքի գատար սէրթ օլուր վէ շու հալտէ օ առէմ վաղթընտան էվլէլ իխթիյարլանիլը սապըլըր։ Գալա վէ տամարլար պիր թագըմ գուվլէթլի, եռու-չապ վէ էլաւթիլ ազալէթլէրտէն մամուլ տըր։ Իչպու ազալէթլէր իքի ճինա օլարագ, պիրի շէրեանլարըն պօյունճա ուզանըր, տիկէրի իսէ՝ անլէրին շէվիքսինի իհաթէ էտէրէք շէրեանլարը գանըն ճէվլէնընա կէօրէ թատիլ ու թէսվիլէ էտէրլէր։ Գալա՝ քէնտի գուվլէթլի ազալէթլէրինին քիւ-չիւլմէսի իլէ վէ շիւլի ճիւլի տէյու սէս չըգարարագ վէ քէնտինի պէօյիւք շէրեա-նա ըապթ էտէն գաֆաղը աչըպ էօրթէ-րէք պիր թուլումպա կիպի գանը իլէրիլէ սէվգ էտէր։ Շուրաալը տախի մալիւմ օլ-ուտն քի, գան՝ շէրեանլարտա վէթերլէրտէ օլուուղու կիպի տախիմա վէ մունթաղամ պիր սիւրաթ եա շիտաթլէ ագմալըպ, սարգասընտա պուլունան գալպին հէր պիր տարպէսինէ իթթիպաէն քէնտի շիտաթլէ, գուվլէթ վէ հաթթա միգտարընը թային էտէր։ Իմաի հալ պէօյլէ իքէն, շու ճինա պիր ազընթընըն իլինտէն կէշմէյէ մէճ-պուր օլաուղը գանալ եա պօրուլար էօյլէ պիր սուրէթտէ եսիլըմը օլմալը տըր քի, գալա վէ տարպէլէրինէ մութապաղաթ էթսին։ Իշթէ պալատա զիքը օլունուպ տա շէրեանլարը պօյունճա վէ էթրաֆընճա իհա-թա էտէն, վէ շօլ թէլլէրի կէօղէ կէօրիւնմէ-լէճէք գատար ինճէ լաքին գալի, եռուճաղ վէ էլաւթիլ օլան ազալէթլէր՝ շէրեանլարը

էօյլէ խաարէ հտէրլէր քի, անլէր գալ-
պին հէր պիր տարպէսի նէթիճէսինտէ
չիտտէթ վէ գուվլէթ քէսպ էտիպ չօ-
ղալարագ գանը իչլէրինէ ալըրլար վէ
անըն հէր պիր տարպէսի ագապինտէ պիր
լասթիք պօրու կիպի աչըրլպ էօրթիւլիւրլէր:
Իշթէ շու սայէտէ տիր քի գալպ գանը իլէրի
սէվգ էթմէքլիքտէ հիչ պիր կիւճիւլէթէ-
սատիւֆ էթմէզ: Իշպու ճէրէյան էտէն
գան՝ շէրեանլար իչինտէն տաղա տաղա
իլէրի կիտէր իքէն պիթթապի գալպին
վուրուչարընը պէրապէրինճէ նագլ է-
տէր: Իմաի պու վէսիլէ իլէ աթըպպա՝
վիւճուտին գալպտէն ուղագ օլան գըսմլա-
ըննա մէսէլա պիլէքլէրտէ պուլունան շէր-
եանլար իւզէրինէ փարմագլարընը գօյա-
րագ, անըն ատէտ, սիւրաթ, գուվլէթ վէ
խաասիյէթինէ կէօրէ գալպ հագգընտա վէ
պինտէն ալէյհ սըհ՛էթ ի ինտանիյէ հագ-
գընտա մալիւմաթ ալըյօրլար:

Շիմաիյէ գասար թարիֆ օլունան ահ-
վալ գալպ վէ շէրեանլարըն ահվալը թա-
պիլիյէսի տիր, լաքին պէրվէճհ ի աթի պէ-
յան էտէճէյիմիզ սէպէպլէրտէն տօլայը
իշպու շէրեանլարը գաթ գաթ իհաթա
էթմիշ օլան աղալէթլէր քէնտի եուճազ-
լըգ վէ էլասթիգիյէթլէրինի զայպ էտէ-
րէք վագթ միւրուրըյա ֆիրէճլէնիպ սէրք-
լէշիյօրլար: Իշթէ պու հալա թէֆէյիւսի
շէրեան եանի տամարլարըն քիրէճէ թահ-
վիլ օլունմասը (երակապնդուրիւն) իս-
մինի վէրիյօրլը: Իշպու թէքէլիւսի շէր-
եան իսէ շէրեանլարա զայր ի թապիի պիր
հալ օլուպ նիճէ պէօյիք խասթալըգլարա
վէ հաթթա ֆիւճճէթէն էօլիւմլէրէ տախի
սէպէպ օլուր:

Թէքէլիւսի շէրեան պիր քէրրէ հու-
տուլէ կէլտիքտէ, շէրեանլար էվվէլճէ օլ-
տուղու կիպի քէնտի էլասթիգիյէթլէրի
սայէսինտէ աչըրլպ էօրթիւլէրէք գալպին
հէր պիր տարպէսի վասթասըյա սէվգ
էտիլէն գանը ալամայըպ, սէրթ չէլիք պօ-

րուլար կիպի անճագ քէնտի իչլէրինն
ալապիլէճէյի գասար գան ալաճագլար
տըր: Պունտան նէ՞ չըգար: Պունտան շու
չըգար քի, էվվէլա վիւճիւտին հէր հանկը
պիր գըսմընա լագըմ օլան գան պօլ պօլ
նագլ օլունամագ, վէ պունտան սըհ՛էթ
պիզգարուր խալէլտար օլուր: Հէփիսի
պու տէյիլ, մաղարլարթըն պէօյիւյիւ
կէրիտէ տիր: Շիմաի խայալ էտէրիլ
քի գալպ տախի թէքէլիւսի շէրեան-
տան աղ չօգ միւթէէսիր օլմուշ օ-
լարագ հէր պիր տարպէսինտէ շէրեան-
լարա տօղրու սէվգ էյլէտիյի գան ագըն-
թըսընն, շէրեանլարըն քէնտի էլասթի-
գիյէթլէրինի զայպ էթմիշ օլմալարը սէ-
պէպինտէն քէնտիլէրէ կէճանէրիլէն գանըն
անճագ պիր գըսմընը ալարագ տիկէր պիր
գըսմընը կէրի գալպէ սէվգ էտէրլէր: Իշ-
պու գանըն կէրիլէնմէսի վագթ միւրու-
րըյա պիրպիրի իւզէրինէ զամմ օլունա-
րագ, գանըն ագընթըսընն սիւրաթը
գալպտէ վէ խաաստա ըիյէթտէ վէ վիւ-
ճիւտին ախէր գըսմարընտա էքսիլիլ, վէ
պէօյլէճէ գան կէօլլէնմէքտէ օլուր: Տա-
հասը վար, գալպին հէր տարպէսինտէ գա-
նըն կէրիյէ փիւսկիւրաիւմէսի սէպէպին-
տէն գալպին կէօրէճէք իշի հէր տէֆա
սըրթար, հանի, հէր վուրուչընտա ֆիլան
մըգտար պիր գանը ֆաղլա օլարագ իլէրի
սիւրմէյէ վէ պինտէն ալէյհ տահա ֆաղլա
պիր գուվլէթ իլէ իչլէմէյէ մէճպուր օլու-
յօր, վէ մատէմքի քէնտիսի էսասէն էյուս-
թիլ պիր մատտէտէն եալիլընը տըր,
տէմէք օլույօր քի, հէր տարպէ էսնասըն-
տա գալպին իչինտէ չօղպան գան անըն
հաճմընըն պէօյիւմէսինէ սէպէպ օլու-
յօր, վէ շու հալ տէվամ էթտիքճէ վագթ
միւրուրըյա գալպ քէնտի էվվէլքի թա-
պիի հաճմընըն պիր իքի միսլի պէօյիւյօր,
պու իսէ ալէլումամ գալպ խասթա-
լըգլարընն իլք ատըմը սայըլապիլիյօր վէ
շու հալար էվվէլճէ զիքր օլունան ահվալ

իլէ պիրլէշտիքներնտէ հէմ գալպ վէ հէմ տէ ագ ճիյէր խաւթալըզլարընը հուսուլէ կէթիրիրլըր: Մէս. եիւրէք չարփընթըսը, գալպ աղըրլարը: Իշպու թէհաճճիւմ եանի գալպին պէօյիւմէսի տէվամ էթտիքճէ գալպին գալպազլարը տախի իշպու թէքէլիւսի շէրեանտան միւթէէսիւրէնսէրթլէնմիշ վէ պիւզիւմիւշ օլմաղլա, պէօյիւմիւշ պիր գալպին պէօյիւմիւշ աղըրլաւընը գալպաթմազլարն աճիզ գալաճազլարը աշիքեար տըր: Իմաի շու ահվալըն նէթիճէսի օլարազ պիր թագըմ ֆէնա խաւթալըզլար մէյտանա կէլիւ. մէսէյա Իիսթիւնաթ ը րիյէթ, Ինթիւմաի ը րիյէթ, Եէլիէթ, Պէօպրէթ խաւթալըզլարը, Իսթիսիա վէ սաիրէ:

Պուշլարտան մատա նիշէ տէֆա պէօ. յիւճէք շէրեանլարըն պիլէ թէհամիւլ էտէմէյէճէյի, իշպու տէհէթլու թագեիզէ ուֆաճըզ շէրեանլարտան պիրի թէհամ միւլ էտէմէյիպ փաթլայըշլար վուգու պուլուր, վէ իշպու փաթլայըշ ճիւզիճէ օլտուն պէյնտէ հուսուլէ կէլտիյինտէ նիւզիւլ եանի տամլա վուգուա կէլիպ, զէվալըր ատէմին եա չօգ տէֆա օլտուլու կիպի ֆիւճճէթէն վէֆաթընա վէ եախօտ նիշէ տէֆալարտա օլտըզը կիպի քէօթըրլւմ, վէ իշէ եարամազ օլարազ էսիրի ֆիրաշ գալմապընա պատի օլտուր:

Իշպու խաւթալըզլըն պաշըրճա սէպէպի, վիւճուտը ինտանինին կէրէք սուի իսթիմալ նէթիճէսինտէ վէ կէրէք հէր հանկը պիր սէպէպտէն՝ վագթընտան էվվէլ վէ լիւզուլմունտան զիյատէ եօրուլմասը տըր: Պու տէպէպլէրտէն պազըլարը աթիտէքիլէր տիր:

(1) Ատէթ իւզըէ փէք չօգ վէ աշուրի թաամ եէմէք, վէ չօգ տէֆա էթ եէմէք իլէ միտէ վէ վիւճուտը եօրմազ:

(2) Պիր թագըմ կիւճ սէնաաթլար վաւըրթաւըլա, մէսէլա տէմիրճիլիք, մարանիւկօզըզ, պաղչէվանըզ, չիֆթճիլիք վէ

սաիրէ վաւըրթաւըլա ֆէվզ էլատէ վէ տաիւմա վիւճուտի եօրմազ: Ֆիքրէն վէ ագլէն հատտէն զիյատէ վէ տաիւմա եօրուլանլար տախի իշպու սընըֆա տախիլ օլապիլիլէր:

(3) Ֆրէնկի վէ Մալարիա (սըթմա) վէ էմալի իլլէթլէրին միգրօպլարընն ինտանըն գանընաա ուզուն պիր միւտտէթ գալմասը:

(4) Վէ էն մուհիւմի իշրէթ տիր: Բագը վէ էմալի միւքթրաթ պու մախուֆ իլլէթին էն պէօյիւք միւտէպպիպի տիրլէր: Զաթէն պու խաւթալըզլըն տէհէթ վէ հէյպէթի անըն խըրըզ կիպի սէս չըզարմագսըզըն, վէ եալաշ եալաշ ինտանըքէնտի զապթը ինհիտարընա ալմասընտաւըր: Վէ միւքթրաթ պու իլլէթին իշպու խաասիյէթինէ փէք ալա խըսմէթ էթմէքտէ տիր: Անըն իշիւն տիր քի՝ նիշէ միւսքթրաթ միւպթէլասը օլան կէնճէր վագթընտան էվվէլ տամարլարը սէրթէշէրէք իսթիյարլար սիւքինէ տախիլ օլույօրլար: Պինաէն ալէյհ հէր կիւն տէվամի սուրէթտէ անճազ իւշ պէշ գատէհ ըագը իշիյօրըմ տէյու ըագըլա միւպթէլա օլմասըզը իշիւն քէնտի քէնտինի թէրպիյէյէ գալզըշան թիրեաքի տօսթլար շունա գանաաթ հասըլ էթսիլէր քի՝ հէր կիւն իւշ պէշ տանթիմէթրօ իլլէրի կիտէրէք իշպու խաւթալըզ կիրտապընա եապլաշըյօրլար:

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ԱԼԼԱՇԸՆ ԶԱՅԱԹԸ

Կիւնա՝ պէօյիւք պիր զայաթը պատի օլույօր, լաքին պու քի՝մին զայաթը տըր: Պու սիւալ իւզէրինէ իլք խաթըրմըզա կէլէն ճէվապ շու տըր, «Կիւնահտա աղ զայ էտէն կիւնահքեար տըր: Օ՝ պէօյիւք պէրէքէթլէր զայ էտիյօր»: Կիւնահըն նէթիճէսինտէ կիւնահքեար քէնտինին տէրունի

սէլամէթինի զայ էտէր, Ալլահ վէ ատէմ-
լէրին հիւսն ի թէվէճճիւհիւս զայ էտէր,
պու տիւննատա սաատէթինի վէ կէլէճէք
տիւննանըն իւմիտլէրինի զայ էտէր: Կիւ-
նահտա զայ էտէն կիւնահքեար տըր:

Լաքին պաշգա պիր նոգթա ի նազար-
տան պազար իսէք կէօրէճէյիլ քի կիւ-
նահտա զայ էտէն Ալլահ տըր: Պու հա-
գիգաթ Քրիստոսըն թէմիլլէրինտէ տէ
թէէքիա էտիլլօր: Պօյունը զայ էտէն չօ-
պան տրր, տիրհէմի զայ էտէն գարը տըր,
Էվլատընը զայ էտէն վէ սօնրա պուլան
փէտէր տիր:

Աճէպա Ալլահ կիւնահքեարտա նէ՞ զայ
էտիլլօր: 1. Ալլահ ատէմի անըն իւզէրինտէ
քէնտի ճէլալընը իզհար էթմէք իչիւն եա-
րաթմըշ օլուպ, կիւնահտա՝ Ալլահ պու շէյի
զայ էտիլլօր: Ալլահ քէնտի զաթընտա է-
պէտի հագիգաթլար վէ հիւսն ու սալահ
իլէ տօյու տըր: Պունլարը քէնտինէ խարի-
ճի օլան մէվճուտաթտա իզհար էթմէք ի-
չիւն պու ալէմ ու ճիհանը խուսուտա ա-
տէմի խալլ էթմիշ տիր: Ատէմ էօյլէ
գապիլիյէթլէր վէ իհթիմալթ իլէ միւթ-
թաարֆ տըր քի, Ալլահն ճէլալ էն զի-
յատէ անտէ իզհար օլունապիլիր: Կիւնահ-
անը հագիգաթտան վէ սալահտան մահ-
րում գըլարագ էօյլէ պիր մէվիլիյէ կէ-
թիրիլլօր քի, անըն իւզէրինտէ Ալլահ քէն-
տի ճէլալինի կէօթէրէմէյօր: Պիր քեա-
ղա իւզէրինէ եաղը եաղար իքէն, ծնտա
եաղը պիր նոգթա պուլունուր իսէ, օ
նոգթա միւրէքքէպ թաթմատըղը իչիւն
քէլիմէլէրին օրայա տիւշէն եաղըլարը չըգ-
մազ վէ քէլամլար էքսիք օլուր: Կիւնահ-
քեար Ալլահն եաղը լէվհարնտա եաղը
նոգթա տըր, եաղը թաթմազ, օրայա
Ալլահ գուտիլլէթ վէ սալահ եաղամազ:
Պու զայաթ Ալլահն տըր:

2. Ալլահ ատէմի սէվմէք իչիւն եա-
րաթմըշ տըր, վէ կիւնահքեարտա Ալլահն
մուհապպէթի իճապէթ պուլմաորընտան

Ալլահ քէնտի մուհապպէթ մատտէսինի
զայ էտէր: Սէվմէք Ալլահն զաթընա աիւ
պիր հալ ու հիսալլաթ տըր: Ալլահ սա-
լիւս շէրիֆ իզթիլաարնտան քէնտի քէն-
տինի էզէլտէն սէվէր: Վէ պու մուհապ-
պէթ ի իլահիյէ՝ քէնտիսինտէն զսցրի պիր
մէվճուտա տա սէվիլիր գըլմագ իչիւն ա-
տէմի խալլ էյլէմիշ տիր: Ատէմ Ալլահն
հագիգաթ վէ սալահնա հիւրէն նաիլ
օլուպ օ հագիգաթին մէնպարնա թալիպ
օլաճագ վէ օ՝ Ալլահտա պիր մուհապպէթ
մատտէսի պուլտուղու միսիլու, Ալլահ տա
ատէմտէ քէնտի մուհապպէթինէ լայլդ
պիր զաթ պուլաճագ տըր: Հալ շու քի
կիւնահ ատէմի սէվիմիլ պիր հալա կէ-
թիրիլ, վէ Ալլահ՝ մուհապպէթ իլէ անա
տէօնտիլիւնտէ, օ մուհապպէթ օրաւա
սէվէճէք պիր մէվճուտ կէօրէմէյէրէք պու
եօլ իլէ մուհապպէթ մատտէսինի զայ էթ-
միշ օլուր:

3. Լաքին Ալլահ ատէմի անճագ թէզ-
իւն էտիպ սէվմէք իչիւն տէյիլ, հաթ-
թա քէնտիսի իլէ պէրապէր իչէմէք
իչիւն խալլ էթմիշ տիր: Ալլահ՝ ատէմին
քէնտի հայաթընտա ճէլալ Ալլահ իզհար օլու-
նապիլմէսի իչիւն ֆէրտին իչէմէսինի իսթէր:
Հիւրէն վէ պիլ իսթիյար գուտիլլէթի վէ
քէմալը թահսիլ իչիւն չալըմասընը արզու
էտէր: Քէզալիք հէր ատէմին պաշգա ա-
տէմիլէրին էյի օլմատընա խրոմէթ էթմէ-
սինի իսթէր: Պու տիւննատա կէրէք պէ-
շէրիլլէթին կէրէք հաթթա թապիաթըն
իսլահ օլուպ քէմալա էրմէսի իչիւն ֆէրտ-
լէրին իչէմէսինի չարթ գօյմուշ տըր: Լա-
քին կիւնահ խօտպիւնանէ պիր հայաթ օլ-
տուղու իչիւն կիւնահքեար անճագ քէնտի
քէյֆի իլէ վէ մէնաֆիի շախալիյէսի իլէ
ուղրաշըր վէ պու ալէմտէ Մէլէքիւթ Ուլ-
լահն իլէրի կիթմէսինէ վաղթ պուլտուղ,
պու տիւննանըն իսէլաօր էմրինտէ Ալլահ
մուհապպէթ էտէմէզ: Ալլահ սէնտէ քէմալ
հաարլ էթմէք իչիւն չալըրը իքէն պազար

քի սէն հիշ օրալարտա տէյիւին, սէնին եէտին իլէ զօնչուլարընը էյի էթմէյի միւ-
րատ էթմիշ իքէն կէօրիւր քի զօնչուլա-
րընըն հայաթընտա քէնտինին եափաղընը
սէն երգըյօրսըն, վէ հէման սէնին խօտ-
պինանէ մուամէլէն նէթիճէսինտէ Ալլահ
պու ախնեատա պաղը շէյլէրի իճրա է-
տէմէզ օլույօր: Պու խէ Ալլահ իշիւն պէօ-
յիւք զայաթ տըր:

Պա՛գ շու տիւնեայա, պու տիւնեա
Ալլահ տիւնեաւընա՞մը պէնզէյօր, ստէմին
հիսսէսի օլմոյան եէրլէրէ պագ, թա-
պիաթ նէ կիւղէլ իշէյօր: Անը թէֆթիշ
էթտիքճէ անաէքի հիքմէթէ միւթէհայյիւր
օլույօրըլ: Լաքին տտէմին հիսսէսի օլան
եէրլէրէ պագ, վէ իշթէ օրաւընը կիւնա՛հ
պիւր խարապէզարա տէճտէրմիշ տիւր:

Յ. Դ. Գ.

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

ՄԱԼԻԻՄԱԹ ՓԱՐՉԱԼԱՐԸ

(Ինկիլիզ Դրաւընըն Թաւրաթմա Զիյնէրիմէ Ախտ)

ՏՕԳ. Ա Ս. ՆԱԳԱՇԵԱՆ

Դրաւ ճօրճըն թաճընմա ալայընըն կէչ-
տիյինի կէօրմէք իշիւն փէնճէրէ վէ մահալ
քիւսաւը 1 $\frac{1}{2}$ միլիօն լիւրա վէրիւմիշ տիւր:
Ալթ Կաթ տաիրէ 200, իքինճի 150,
եօգարըլար 100 լիւրայա չըգմըշ:

—Ամէրիգատան 100 պին սէյիրճի զիյ-
նէթի կէօրմէյէ կէլմիշ, վէ պու զիյնէթ
միւսաիպէթիյլէ Ամէրիգալըլարըն քիսէսին-
տէն 15 միլիօն Ինկ. լիւրաւը չըգմըշ տըր:

—Մր. Հէյ Համմընտ իսմինտէ պիւր
Ամէրիգալը՝ Լօնտրատա 6 հաֆթալըգ պիւր
էվ քիւրաւմըշ, հաֆթալըլը 2000 լիւրայա:

—Եէնի Զէլանտ էհալիսինին Դրաւ
ճօրճա հէտիյէսի մատէն հալինտէ եէրտէն
չըգարըլարըլ հէյէթիյլէ 2 օգգա աղըրը-
ղընտա պիւր ալթու՛ն փարչասը տըր՝ քի
էթրաֆընա 12 օգգա կիւմիւշտէն կիւղէլ
թէզէինաթ եափմըշար:

—Դրալիչա թալէպ էթմիշ քի՛ քէն-
տինին թաճը շափգասընտան աղըր օլմա-
սըն, 160 տիւրհէմ եափմըշար, գրալըն
թաճը 576 տիւրհէմ տիւր: Դրալ հէման
քիլիսէտէ թաճը չըգարըպ էօյլէ էվէ կի-
տէր, գրալիչա իսէ թաճ պաշընտա, կիտէր:

—Լօնտրա պաղչէլէրինտէ չիչէքլէր էօյ-
լէ եքիւմիշ քի լէնկեարէնկ չիչէքաէն
«1865տէ տօղտու 1911տէ թաճընտը»,
սէօզլէրի օգուճմըշ տըր:

—Վիգթրօրիա գրալիչանըն թաճըն-
մասընտա հիւքիւմէթ 70 պին լիւրա մաս-
րաֆ էյլէմիշ, գրալ էտուարտընքինտէ 360
պին լիւրա մասրաֆ էթմիշլէր, պու տէ-
ֆաքի տէ սօնրա պէլլի օլուր:

—Դրալըն կէչտիլի եօլլարըն իքի թա-
րաֆընտա հէր չէչիտտէն 60 պին ապէր
տիգիւմիշ տիւր:

—Դրալ վէ գրալիչանըն պու զիյնէթտէ
պինտիյի տրապա 3,200 օգգա աղըրըլ-
ղընտա օլուպ, անը 6 աթ չէքիյօր, 15,000
լիւրա գըյմէթի վար իմիշ:

—Ուէսթմինսթըր քիլիսէսինտէ 7,000
միւսաֆիրէ եէր հաղըրլամըշար, զիյնէթի
կէօրմէք իշիւն:

—Դրալիչանըն իսմի Մէյրի օլտուղընտան
սալթ եօրքիւրտէ 30,000 տանէ Մէյրի իս-
մինտէ գատըն պուլընմիւշ, պուլընար պէյնիլ-
րինտէ փարա թօփլայըպ գրալիչայա պիւր
հէտիյէ կէճտէրմիշլէր:

—Պաղը լօրալարըն կիյաիյի էլպիսէլէր
200 սէնէտէն զիյատտէ միւստէթ տիւր, օ
ֆամիլեատա պուլընույօրլար իմիշ:

—Լօրալար վէ Տիւքլէրին թաճըլարը
սալթ ալթու՛նտան եափըլմըշ տըր: Դրալ
վէ գրալիչանըն թաճըլարընտա իսէ էլմա
վէ միւճէվէրաթ պուլընուր:

—Ինկիլիզ փատիչահլարընը մէս՛հ էթ-
մէք առէթի 785 թարիխինտէն պաշլամըշ
տըր: Մէս՛հ իշիւն էն խալիս զէյթու՛ն եա-
ղը գուլանըյօրլար:

—Դրալ ճօրճըն թաճընտա վէ գըլը-

ճընտարի իբի փարչա էլմաս տիւնեւատա
էն էյիսի տիր, Գիւլինան էլմասլարը տըր
քի պունլարըն եանընտա մէշուր քիւհի
նուր էհէմիլիէթսիզ գալըր :

— Փօրթէնտ տիւչէսինին թապընարըը
միւճէվհէրաթ 100 պին լիրալըգ իմիշ :
Համիլթօն տիւչէսի 5 տիզի իրի պէյալ
ինճուտան կէրտանլըգ թապընմըշ, պիր
տիզի տէ արմուտ շէքլինտէ սիյահ ինճու
թապընմըշ քի սալթ պու տիզի 60,000
լիրալըգ իմիշ :

— Լօնտրանըն Ուէսթմինսթըր տաիրէսի
պէլէտիլէսի պու զիյնէթլէր էնասընտա
զարար ու զիյան տափսըը էտէնլէրէ դարւ-
շը 10,000 լիրա սիկուրթա եափսըըմըշ :

— Գրալ թաճլանարըը էանտտէ լօրտ-
լար վէ գատընլարը տախի պաշլարընտ
թաճ գօնմագ ատէթ տիր : Պունուն իշիւն
օթուրտուգլարը սանտալեալարըն գարշը-
սընտա պիրէր պլինէ գօնուլմուշ տըր : պու
սանտալեալար սօնրա սաթըլըպ պիր խայր
մագսէտէ գուլլանըլաճագ սըր :

LOKS FLUG

ԵԱԽՕՑ

ՀԻՆՏԻՍԹԱՆ ՆՈՒՍԸԼ ԱԼԸՆՏԸ

4.

Քլայվ Ինկիլթէրրատա պիր սէնէ գալ-
տըգտան սօնրա միրալայ լիւթպէսինի տ-
լարագ Հինտիսթանա ափտէթ էյլէտի :
1755տէ Պօմպէյէ եէթիշտիլինտէ իւք իշի
տէնիզ խըրսըզը օլուպ հէր թարաֆա
մուճիպ ի խալթ օլմուշ օլան Անկրիայը
օրթատան գալտըրմագ չալըշմագ օլտու :
Իբի կիւն անըն իլէ օղրաշարգտան սօնրա
անը գաթլ, վէ 50,000 լիրա գըլմէթին-
տէ էշեա վէ սաիրէսինի զապթ էյլէտի :
Պատէհու Քլայվ Պօմպէյտէն եօլա ըէվան
օլարագ 1756 Յունիս 20տէ Սբ. Տէվլիտէ
վասըլ օլտու : Եէվի ի մէզքիւր Հինտիս-
թան վէ Ինկիլթէրրա թարիլինտէ ալլա

ունուտուլմայաճագ պիր կիւն տիր : Պէն-
կալըն եէրլի ըէիսի օլան Նալապ Տօլահ
նամ կէնճ վէ շէրի քիմնէ Գօսիմպաղար-
տա պուլունան պիր Ինկիլիզ ֆապրիգա-
սընը զապթ ու թալան էտիպ Ինկիլիզլէր՝
քէնտի էմրինէ մուղայիր օլարագ, Կալկաթա
շէհրի էթրաֆընտա խթիհէքեամաթ ինչա
էտիյօլլար վէ օրատա չօգ վանալմ սագ-
լամը տըրլար աէյու պիր արաճիֆ չըգա-
լըպ շէհրի մէզքիւրէ հիւճում էյլէտի :
Ինկիլիզլէր քէնտիլէրինի միւտէֆաա վէ
վէ Պօմպէյտէն մուալէնէթ թալէպ էյլէ-
տիլէր : Յունիս 16տա 4,000 նուֆուստան
իպարէթ օլան տիւշմէն օրտուտու պէս 50
նէֆէրտէն իպարէթ օլան Ինկիլիզլէր պէօ-
լիւլինէ հիւճում էյլէտի : Կէճէլէին Փօր-
թուկէզ գարը վէ չօճուգլար կէմիլէրէ ֆի-
րար էթմէք ճէհտինտէ իքէն աղիմ գօր-
գու վէ թէլաշէրինտէն նաշի գայըլլարա
լուգումընտան զիյատէ գալապալըգ պին-
մէքլէ ճիւմէսի տէ տէնիզ զարգ օլտու-
լար : Գարատա գալանլարտան չօգլար իսէ
տիւշմէն թարաֆընտան գաթլ էտիլիլէր :
Վալի Մբ. Տրէյք՝ մէվճուա պարութուն
հէփի գուլլանըլմագ տէրէճէտէ եաշ օլ-
տուգունը վէ եանընտա պէս իբի գայըգ
գալարընը իշիտիպ օրատա պուլունան
զապթթանա հիշ պիր մալիւմաթ եա թէն-
պիւն վէրմէքսիզլին ֆիրար էյլէտի : Պաշգա
նիլէլէր տախի միւմաիլէյհին էօրնէյինէ
իմթիալ էթտիլէր : Պագիտէ գալանլար
իսէ Նալապ Տօլահ թարաֆընտան զապթ
վէ էսիր էտիլտիլէր : Պէնկալըն էն սըճագ
մէվսիմի օլտուգու միւնասիպէթլէ մահ-
պէսլէր փէք տայանըլմագ պիր հալտէ ի-
տիլէր : Լաքին կէօյա պու քեաֆի աէյիլ
իմիշ կիպի հապսիսանէնին գափուստնու
սըգըճագափայարագ անլէրի մէզքիւր մահ-
պէս իթթիտալինտէ պուլունուպ «Սիյահ Տէ-
լիք» թապիր էտիլէն ֆէնա վէ տար պիր
մահալէ կէօթիւրտիլէր : Ինկիլիզլէրտէն
պաղըլլարը իշէրի կիրմէքտէն իմթինա էթ-

տիւնը իսկ տէ, ճէպընէն հաւասար սալով
3—4 քիչիկէ քեաֆի օլաճագ օլան պու
մահալէ 146 քիչիկի իւսթ իւսթէ գոյուպ
գափույու գափաւորլար: Պիչարէ մահպուս-
լար պուրատա եաշամադլըզըն միւսթին օլ-
մատըզընը կէօրէրէք գափույու գըրմաղա
չարշարլար վէ պիր աղ գափույու աչըպ
իչէրիկէ հափա կիրմէսի իչին միւսաաաա
էթաինլէր տէյէ պէքճկէրէ պէօյիւք մըդ-
տարտա հէտիկէլէր վատ էթաիլէր իսկ տէ,
պիր ֆաիտէ հասըլ օլմասը, վէ օրատա
հափաւըզըզ վէ սուսուպուգտան միւզթա-
րիպ օլուպ՝ «Սու, սու» տէյու նիտա էտէ-
րէք պիրէր պիրէր եէրէ տիւչիւպ թէպիմ ի
րուհ էթաիլէր: Սապահլայըն իչէրիտէն
արթըզ սէս եա չամաթա կէլմէտիկի կէօ-
րիւլէրէք գափույու աչըրլար վէ 146 քի-
չիտէն անճագ 23 առէտի սօղուն վէ պայ-
զըն հալտէ տիրի օլարագ տիշարը չըգա-
լըրլըրլար: Տօլահ՝ մէգքիւր մահալը ֆէթհ
էթաիլինտէ օրատա մէմուլ էթաիլի իա-
ղինէյի պուլամայըպ՝ «Անըն եէրինի պանա
սէօյլէմէյօրսունուզ» տէյէրէք սաղ գալան
լարա սիթէմ վէ թէատտի էթմէյէ պաշլատը:
Միւմաիլէյհ պու զալէպէսի իչին միւֆ-
թէիւր օլուպ, ինկիլիզլէրի արթըզ տէֆ
էթմիլ վէ անլէր պիր տահա օրալարա
կէլմէյէ ճէսարէթ էթմէզլէր զաննընտա
իտի: Կալիաթանըն զապթ օլունմուշ իտի-
յինին վէ միւհէյիպ «Սիյահ տէլիք» հա-
տիսէսինին խապէրի Մասրատա վաւըլ
օլունճա հէր թարաֆտան ինթիգամ նի-
տալարը եիւքսէլմէյէ պաշլատը: Տօլահը
թէքալիլ էթմէք իւզըն տէրհալ պիր օրատ
թէտարիք էտիլիպ պու օրատ: Քլայվըն
իտարէսինէ թէպիմ օլունտու: Քլայվ 20
պինի միւթէճաւիլը օլմոյան պու ապէր-
լէր իլէ թագրիպէն 100,000 նուֆուս ա-
սաքիլի օլան Տօլահա գարչը մահարէպէ
էտէճէք իտի:

ՔԻԼԻՍԷԼԵՐՏԵՆ

ՀԱՐԵԱԿԱՐԵՆԱ ԵԱՐՏՐՄ ԷԹՄԷՔ ԻՍԹԵՐՍԻՆ

ՎԵՐ. ՊԵՏՐՈՍ Ա. ՅՕՓԱԼԵԱՆ

Է՛յ զարկունը քերամ հաղարաթը, Ատանա
վիլայէթինտէքի ումում իրիսթիյանըզ վէ Ին-
ճիլի իչ հագգընտա սիղէ պու գատար մալիւ-
մաթ վէրաիքաէն սօնրա, պէն ֆարզ սայըյօրմ
քի, ճինա ճինա թէճրիպէլէրտէն կէչիլէքտէ վէ
իմանճա իմթիհան օլունմագաա օլան չու քիլի-
սէլէրէ սիզտէն խուսուսի իշթիրաք թալէպ է-
տէյիմ, զիրա պէն պա թէճրիպէ կէօրտիւմ քի,
պու քիլիսէլէր ճնա վէք չօգ միւհթաճ տըրլար:
Պու օրապիլիլ տուա իլի, օրապիլիլ փարա իլի,
օրապիլիլ շախսի վիյարէքլէր իլի: Քիւսէքի իւչիւ
տէ պէրապէր կիսէպիլսէ, լաքին հիչ տէյիլսէ
պիլի եա օլ պիրի օրապիլսէ: Վէ նիչիւն օլմա-
սըն: Հէր հագիգի միւմին վէ քիլիսէ իչին
թէպչիլի պէշարէթ իչի գատար մուհիմ վէ
մուգատտէն պիր վաղիֆէ վա՞ր մը: Նէրէտէ
րուհանի հայաթ վար իսկ, օրատա թէպչիլի
պէշարէթ րուհու պուլունուր: պու զարուրի
պիր գաիտէ տիր: Պիլիլիմ քի, Կիլիկիա Միւս-
թիւնը պու խուսուստա քէնալինին հալա գու-
սուրլու իտիլինի իզրար էտէր իսկ տէ, այնի
վաղթտա պու խուսուստա էփէյի պիր տարմ
ալտըզը սա հագիգաթ տըր: Մէսէլա՝ հէր սէնէ
Տաիլիլ թէպչիլի Պէշարէթ իչին, քիլիսէ պի-
նալարը իչին, էյթամիսանէ վէ խաթաթաննէ
իչին, նիգամի սուրէթտէ փարա վէրմէք ումում
քիլիսէլէրիմիզլին էտէկէլիլի պիր շէյ օրատըզ
կիպի, նիչէ քիլիսէլէրիմիզտէ պաշգա Միւսթիւն-
լարա հաթթա Չինէ եա Աֆրիգայա պիլէ թէպ-
չիլի պէշարէթ մագսէտիլլէ փարա կէօնտէրմէյի
քէնտիլլէրէ առէթ էտիմիլ տիրլէր: Նինէ տէ
մէմուլ էտէրիմ քի չու կէօղիւմիւզ էօնիւնէ ա-
չըրմը օլան խարիգ իւլ աաէ մէնզարէ վէ ին-
թիյաճ սիզաէն չօգլարլընըն խուսուսի իշթիրա-
քընա մաղհար օլաճագ տըր:

Կիւրիւմգե՝ սալթ փարա սէպէպիլնտէն սէ-
նէլէրտէն պէրու վաիզիւզ իքէն, Շարտա քի-
լիսէ ինչասը իչին ֆէրման ալընմը իսկ տէ,
փարա եօգլուզու սէպէպիլնտէն քիլիսէլին թէ-
մէլի պիլէ գօնուլմամը իքէն, Սիւ քէնտի մէք-
թէպլինի վէ Դարսիւպարը քէնտի քիլիսէլինի
պիթիլէպիլէճէյինէ չիւպհէլի իքէն, շէհիւլէրին
գանըյա պօյանմը Օսմանիյէ քիլիսէսի, վէ դէ-

վաղը հօգեդի ճէմաթը հիւքիւմէթին խայալի վատարընտան արթըգ իւմիտինի քէսմիշ վէ պի հազդին մէյուս օլմուշ իքէն, պոււնյարըն զէ-տէլէնմէքտէ օլան իմանընը թագվիյէ էթմէք հէր պիր քիլիսէնին վէ իրիսթիյանըն վագիֆէ ի մուգատտէսէսի տէյիլ մի սիր:

Աճէպա պոււնյարա միւշարէքէթ վէ մու-վէնէթ էլինի ուղաթմագ էվվէլա քիմէ ֆարզ տըր: Պիլ ինսանի հիստալար իլէ, իլք տէֆա Կիլիկիա քիլիսէլէրինէ վէ սօնրա տիկէր Միւ-թիւնյարա տիտ հէմշիթէ քիլիսէլէրէ ֆարզ սըր տէյու տիւշիւնէպիլիր իտէք տէ՝ պէլքի տէ «Եի Սամարիալը» թէմսիլինտէ օլտուլու կիպի, մէ-մուլ օլունմայան պիրի պիզտէն էվվէլ տավրանսըն: Լաքին աօսթո՛ւմ, էմին օլ քի, սէնին իչիւն տէ իշ վար, օնուն իչիւն տէ: Էվվէլքի գըթալտա Ստանա քիլիսէսի թա Պէրէճիյէ վէ Ուրֆայա գատար հարտըմ էթմիշ իքէն, նիշիւն պու տէֆա տա քէնտի օնյարտան պիր իլթիրաք կէօր-մէսին, նիշիւն Կիլիկիա քիլիսէլէրինտէն նիշէ-լէրի իտարիւթ վէ իւթմանիա տարէսի տախի-լինտէ նիշէ մահալէրէ կէրէք թէպլիլի պէշարէթ իչիւն վէ կէրէք քիլիտէ պինալար իչիւն տէ-ֆաթիլէ հարտըմ էթմին տէ, սնլէր չիմտի պի գայա տուրտունյար: Յիտուս Գրիստտըն իլգէ-թի, վէ մէլէքիւթ Ուլլահըն մէնֆաաթը թալէպ էսէր քի, պիլ Կէկտիկէրիմիլգէ հէմտէրա օլա-լըմ, վէ պիր պիրիմիլգէն ալըրըգլարընը մու-հապալէթլէ թաշըյալըմ, զիրա Պօղոս ընտուլուն Գաղ. 6. Չտէ պուլուրտուղու կիպի, Միւնիկիւր ալմնագ պու եօլ իլի «Բիստսըն շերիսքընը իք-ւնալ Էսկապիլիճիֆ սիր:» Էօյլէ իտէ զիքր օլունան մահալարտան ՀԱՆԿԱՆՈՐԱՆԱ ԵԱՐՏԸՄ Էթ-ՄԷՔ ԻՍԹԷԻՍԻՆ: Պու սիւալըն ճէվալը հա-րահնիւնանըն միւէլիֆինէ, հա տա Հա-ճըն միսիօնէրի Մր. Կարտընըրա կէօնտէրիլէ-պիր:

պիր Աղօրսաւն վէ Երիցասուն ինչալը իչիւն ի-ճապ էտէն ըստաթ ը պլիյէնին իսթիսալը պա-պընտա սարֆ օլունան էմէքլէր 30 սէնէ սէմէ-րէսիլ գալարգտան սօնրա, հէման պիր գաշ կիւն ազտէմ մէլքիւր արտանըն՝ քիլիսէնին ճէ-մաաթը նամընա տէվր վէ գայա էտիլմէսի վէ արզու էտիլէն էպիլէնին ինչալընը էմր պուլու-րան ֆէրման Շահանէնին սատըր օլտուլու իլան էտիլտի: Մր. Փիթ՝ հազընյարտա հազալը պիր մէքթուպտա մէսէլէնին թէֆէրրուաթընը նազլ էթմէքլէ պէրապէր, մէլքիւր էպիլէնին ինչա վէ իքմալը իչիւն էլան մէվճուտ օլան 2,000 լիլտտան վէ իսթանալ Էրմէնիլէրինտէն թահ-սիլի մէմուլ օլունան 1,000 լիլտտան մատա, 2,000 ինկ. լիլտալ տահա լալըմ իտիլինի պէ-յան վէ մէլքիւր մէպալը Ամէրիգատա տէրճ էթմէսինի Տօգ. Կրինտէն ընճա էթմիշ իտի: Պուրատա պիր նազլիլէթ էտէլմ:

1889 սէնէսինտէ Ամէրիգալը Մր. Ճէյմս Նաթ զաթ՝ զէվճէսի վէ թագրիպէն 15 սիննիտէ օ-լան օլու իլէ պիրլիքտէ Իսթանալը զիյարէթ էյլէտի: Պիր Կիրալի տապահը միսիօնէրէրտէն Տօգ. Կրինի հօթէլէ հանընա չալըրըպ, քէնտի-լէրի Իսթանալըն Փրօթէսթանի իպտէթիա-նէլէրինէ կէօթիւրմէսինի առաէն ընճա էյլէտի: Տէօրտիւ պիր արապա իչինտէ տէվրէ չըգալար: Բերա, Պայալ Հաուս վէ արէր մահալարը տօ-լաշտըգտան սօնրա Կէսիք փաշատաքի Միշընա տախի օղրալըպ հաթթա օրատա Կիրալի մէք-թէպինէ պիր գըսա նութգ իրտա էթմէյէ ըազի օլտու: Տօգ. Կրին օլ միւնտէպէթլէ սնու՝ Լան-կա քիլիսէսի իչիւն սաթուն ալընիլ օլան ար-տալը կէօթէրիպ, հէմ Բերատա հէմ Լանկատա պիրէր իպտէթիանէ ինչալը թատալվուր է-տիլտիլինի իլալէ էթտի: Արապայա կիրալիլէ-րինտէ Մր. Ճէյմս միսիօնէրէ տէօնիւպ «Մր. Կրին, չու Լանկա թէշէպլիւսիւ իօշուում կէ-լիյօր. պինանըն թէմէլինի գուրտուղունուգտա պանա միւրաճաթ էտէրսէնիլ 5,000 ալէր վէրիլիմ» տէտի: Տօգ. Կրին պունտան ազտէմ իսթիլի պիլէ իլիթմէմիշ օլտուղը վէ չիմտի տա-լի սնաէն փարա իսթէմէտիլի պիր քէսին չու ճէօմէրա թէքլիֆինտէն միւթէսսիր վէ միւ-թէշէքիլ օլուպ Ալլահա համտ էտէրէք իտա-նէսինէ տէօնտիւ: Մր. Ճէյմս Ամէրիգայա ալ-տէթ էթմէքտէ, Իսթանալըրա միսիօնէրէր վէ Լանկալըրա իտէ իքի գաթ շէվգ իլէ ֆէրման իս-թիսալընա չապալամագտա օլտուլար: Էլպէթ ֆէրման իլի ուղատը: Իքի սէնէ սօնրա Տօգ.

ԼԱՆԿԱ ՔԻԼԻՍԷՍԻՆԻՆ ՍԷՎԻՆՃԻ

ՎԵՐ. Մ. Կ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ ՆԻԻ ԵՕՐՔ

Լանկա Ինճիլի քիլիսէսի 1852տէ թէշէքիլը էթտի: Օլ վագթտան պէրու քէնտինէ մախուս Աղօրսաւնը օլմամալլէ փէրիչան վէ ալարէ պիր հալտէ հաշալըգտան սօնրա, էն նիշայէ պիր պինայա մալիք օլաճալը պու կիւնլէր թէպլիլ էտիլիյօր: Արատը 1880տէ Ամէրիգան Պօրսըն ազէսիլլէ սաթուն ալընտը: Անըն իւզէրինտէ

Կրին՝ իշ պիթմէզտէն Մր. Ճէյմսըն էօմբլինին պիթմէսի միւսքին օլտուղը միւթպէտընէ, մեր-
զուսա եազարազ վասընը վէֆաթընտան էվվէլ
իճրա էթմէսինի ընճա էթաի: Միւսմիւթէյն տէր-
հալ Սմէրիզան Պօրտա Լանկա քիլիսէսի նամընա
5,000 տալէր հօլասար: Սայէ ի Համիտիտէ ֆէր-
ման մէսէլէսի ուղտամազտա օլուպ շիմսի մէզ-
քիւր ազչէ 10,851 տալէրէ պալիղ օլմուշ արր:
էկէր սալթանաթը ը Համիտիտէ սէվամ էթսէ իտի,
քիմ պիլիր օլ ազչէ տահա նէ գտտար պէօ-
յիւյէպիլիր իտի: Լաքին Ճէնապը Հազգ Լանկա
քիլիսէսինի ինթիյաճընըն պաշգա պիլի հօլիլէ իք-
մալընը միւսնասիպ սայմը: Շէօյէ քի,

Լանկա քիլիսէսի ֆէրմանընըն տուտուրը-
նըն խօշ խապէրի պուրա վասըլ օլտուղուսա,
պիթթապի պու միւստէյի էն էվվէլ իշիթմէյէ
հազգը օլանրարտան պիլի Մր. Ճէյմս իտիյի խաթրա
կէլաի: Հայր ֆ քի մէրգուս մէնէլէր էվվէլ իր-
թիհալ էթմիշ օլուպ միւսիննէ գէվճէն իսէ,
վիւճուստէ գաիֆ վէ շաիսի միւսազաթիա զայր ի
միւսաթիա պիլի հալսէ տիր: Լաքին անլէրին
մախտուսը: շօլ 22 սէնէ ագտէմ վալիսէյնի իլէ
պէրապէր Իսթանպուլու կէլէն օղտն, չիմսի Նիւ
Նօրքասա ալըր պաշնա մէվլի սահիպի վէ մա-
րուֆ պիլի գաթ օլմալլէ, պիլի տօթ անըն իլէ
կէօրիւշմէքիլի Տօգ. Կրինէ իսթաք էյլէտի:
Անըն չէհրաէ օլմասըղը անլաշըմասը իւզէրինէ,
Տօգ. Կրին պալատէ հիքեսայէ էթմիլիմիլ իու-
տուտաթը տօլլուն պիլի մէքիսուպ չէքլին-
տէ անա թազաթիմ էյլէտի: Ճէվասը չա-
պուզ կէլաի: Հէման պիլի գաշ կիւն սօնրա Մր.
Ճէյմս վուզուսթըն նապիլէթինտէն մէմուսն
գալաշընը պէյան էտէն պիլի լաթիֆ մէքիսու-
պըն իշինտէ քէնասիսի վէ վալիսէսի թարաֆըն-
տան պէհէրի 2,500 տալէր գըյմէթինտէ իքի
տաէտ փօլիշա իրասլ էթաի: Մր. Փիթին թա-
լէպ էթաիլի 10,000 տալէրին նըսթը պու հօլ
իլէ թէտարիք էտիլաի: Միւթէպազը 5,000 տա-
լէրի վէրմէք Սմէրիզասա միւթէմէքքին իս-
թանալըըն էրմէնիլէրէ վաճիպ տիր: Բեաշքի
անլէր տէ պու խալիսահըղըն էթսէլէր:

Պու նապիլէթի էթմէքաէ պաշ մապսէտիմիլ
պիլի նօգթալը կէօսթէրմէք տիր: Ալլահ էրմէնի
Փրօթէլէթան քիլիսէսի իշին չօգ տօթլար թէ-
տարիք էթմիշ տիր: Անլէր Թիւրքիտտա Ինճիլի
իշին թէրազըղընը ճիտտէն ալլու էտէլէր:
Օրտտա օլան հէքիլ իշիլէր պիլի ֆիւթուր Ին-
ճիլի թէպշիլ էթմիլէր: վէ միսիօնէրէր քիլի-
սէլէրիմիլին իճրաթի վէ իմքեսիլէթիլէրինի

Սմէրիզա էհալիսինէ թազաթիմ էթմիլէր: քեա-
ֆի տէրէճէտէ իշիլիւրաք պուշաճազլարընա էմին
օլտալիլիլիլիլ: Օրտտա Սլահըն իշի վէ պուրասա
Սլահըն էվլալարը պուրուսաուզճա, Ալլահ
մութրազա պու իքիլի թէմասա կէթիլէճէք տիր:
Լանկա քիլիսէսինի մուգաստէրին շու խօշ
գիլալէթինտէն տօլալը թէպիլիք էտէրիլ:

ԻՄԹԻՀԱՆ ԶԻՅՆԷԹԼԵՐԻ

Այնրապ Ամերիգան Գըզար մեքիսիլինն տէ-
նէվի զիյնէթիլէրի Յունիս 13տէ իճրա օլունմուշ,
վէ 27 հանըմ գըզար տիլիօմա ալմըլար տըր:
Մէզուսէլէրաէն աթիաէքի օրիդըլար օ միւսա-
սիպէթլէ մէզալէլէր գրաթի էթմիլէր տիր
եանի Օր. Վիքթորիա Սարգիսեան, Օր. Վա-
հպէ Նգիսեան, Օր. Նեքտար Ճէպէճեան, Օր.
Ռահէլ Ռսկիլիլէան, Օր. Բօզա Թօփալեան,
Օր. Փալուէհի Մահչիկեան վէ Օր. Վիքթորիա
Վասոեան: Պու միւսնասիլէթլէ Փրօֆ. Զէյնը
Պէշէճեան՝ «Թիւրքիտտա նիւլանըն մէվլի վէ
խըմմէթիլ» մէվլուր իւզէրինէ միւստիր պիլի
նութգ իրաս էյլէմիշ տիր:

Թալաս գըզար վի օղլանրա մեքիսիլինն
սէնէվի զիյնէթիլ Յունիս 15տէ իճրա էալիլալ,
աթիաէքի 3 գըզար վէ 7 օղլանրա տիլիօմա
ալմըլ տըրլար: Օր. Փարուհի Մարգարեան
(Զազմազը), Օր. Բօզա Թալալըն (Սուն-
կուլու), Օր. Ագապի Արըճեան (Թալաս), Գու-
լուտ էֆ. Գօճեան (Կէմէրէք), Յակուր էֆ.
Սըվաճեան (Գայէթիլ): Պու զիյնէթիլ Մր.
Հօլպուէլ վէ Հայկազուն էֆ. Նազուսեան
միւստիր նութգլար իրաս էյլէմիլէր տիր:
Պու միւսնասիլէթլէ Թալաս գըզար մէքթէպիլին
հէնի պլինասընըն թէմէլ թաշ տա գօնուլմուշ
տըր: Մր. Հօլպուէլ մէքթէպիլին մուխթասար
պիլի թարիլիլինի վէրմիշ, վէ պու մէքթէպիլին
ճիւմէ միլլէթլէրէ աշըգ օլտուղունը պէյանլէ,
պատէհու իշի օլուլու պիլի թաշ ալլուսիննէ իւշ
լիտանտան (Թիւրքէ, էրմէնիճէ, Բումաճա) պիլէր
ինճիլ վէ 135 մէզուսէլէրին էոամի ֆիհրիթիլինի
գօյարազ թէմէլ թաշ վազ էտիլմիշ վէ ըհիսէ
Միւ Լաքլիլին հէալլէ ալլըսանըլ վէ Վիւր.
Միւպար Մնչէրիսանըն տուտալլէ իւրամէթ լաֆ-
թամ պուլմուշ տըր:

Պուրտուր վաղը Գալիլիսիա էֆ. Ա. Գ. Գր.
Հիսարտա պուրուսաուզու Լանասա օրտտաքի
Ինճիլի Բիլիսէ մէքթէպիլէրինն սէնէվի զիյնէ-

թիւստէ հազար պուլունմուշ օլուպ մէլքիւր մէք-
թէպլէրտէ վեր. Յ. Նրանեան վէ իքի քէրիմէ-
լէրինին սայ ու զայրէթի իլէ մէյսանա կէլէն
հիւան ի նէթիւնէյի մէան ու սէնա իլէ զիքր էտի-
յօր: Իւշ սէնէ էվլէլ պաշայան պու մէքթէպ-
տէն պու սէնէ 7 մէգունէլէր չըգմը օլուպ,
Իզմիրտէքի գըզլար մէքթէպի ալիսինէ ստիւիլ
օլապիլէճէքլէր:

Սիւ Կարողիկոսընըն Գայսեդիյի զիյարէրի.—
Միւշարիլէյն Յունւ. 7աէ Գայսեդիյէ վասըլ
օլմուշ, վէ 34 արապա, 119 աթըլ վէ եււզ-
լէրճէ հայա էհալի թարաֆընսան իսթիգալ
էտիլմիշ տիր: Շէհրէ կիրտիլինտէ կէրէք Փրօ.,
կէրէք Գաթօլիք քիլիսէլէրինին էօնիւնտէ միւ-
շարիլէյնէ իարազը իհթիրամ էտիլմիշ վէ էրմէնի
Քիլիսէսինտէ պիւթիւն ճէմաթա գըսա լաքին
միւէստիր պիր նուլթ իրատ էյլէմիշ տիր: Պիր
գաշ կիւն սօնրա թալասա կիտիպ, օրատա տա-
խի Փրօ. գըզլար վէ օլլանլար մէքթէպլէրինի
զիյարէթ էյլէմիշ վէ օրալարտա տախի կէրէք
եէրիլէր վէ կէրէք միսթիւնէլէր թարաֆընսան
սամիսի հիտիլաթրա գապուլ օլունմուշ տըր:
Պու միւնասիպլէթլէրէ իրատ էթիլի նուլթ-
լարտա միւշարիլէյն աթի իւզ զիքր Քիքրլէրի թէէ-
յիտ էյլէմիշ տիր:—1. «Բէտէրաէն նաշի տէօ-
քիւլէն կէօզ հաշարը գըյմէթլի իսէ տէ, մէզէն
վէ ֆըրգա ֆարգընա պագմայարազ ճիւնէ էր-
մէնի պիրատէլէրին պիլ իթթիհատ իպրազ էթ-
տիքլէրի շու հիւրմէթ վէ իզգէթին կէօզլէրիմտէն
ազըթաղը մէսէրլէթ հաշարը ստահա զիգըյմէթ
տիրլէր: 2. Ծիւնէմիշ ֆըրգա վէ էֆքեարճա
ֆարգըլ օլա պիլի իսէքսէ Յիտու Քիւտտոն
պիր վէ ալնի սիւրիւսիւիզ. պինտէն սլէյն պի-
րատէլէր իզ վէ պիրիպիրիմիլ Յիտուսըն ըու-
հունաս սէվմէյէ պօրճուլիզ:» 3. Ամէրիգայըլա-
րըն քէնտի վաթանլարըն պրագըպ արամըզտա
քէնտի շիւքթէթլէրինին ազչէլէրինի տէ սարֆ
իլէ իլէմէլէրի պիլիմ իլիւն ազիմ պէրէքթթ
տիր. սնլէր մէսէնիլէթ վէ իլմ կէթիլիօրլար. պու
չէլէրաէն իսթիֆատէ էալնիլ, սնլէրաէն էօրնէք
ալըպ իլէրի կիտիլիզ:» 4. Միւշարիլէյն Գայսեդիտէ
պուլունտուզը սօն կիւնտէ Բարեսիւրալիսն Էնիկե-
րուքիւնըն Մըսըրտաքի մէքքէլինէ Գայսեդիտէ
տախի պիր չիւպէ օլմասընը թալիլիլէ վէ ըէսմի
քիշչատընը տախի իճրա էյլէտի, քի պունտն
մագսէտի ճիւնէ տուլ, էօքսիւլ վէ սէֆիլ գա-
լանլարա վէ հարտընա միւնթաճ մասլլէրին
մուալլիմ վէ մէքթէպլէրինէ խայրիսանէն հար-
արմէթմէք տիր: Պատէհու Յունիս 14աէ Սօզ-
կասա միւթէվէճիհէն հարէքթթ էյլէտի:

ՍՕՆ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

ՏԱԽԻԼԻ

Հայը իսեանտա պուլունտն Սընալուտ
րուհասը տիւվէլ ի մուազլամայա խիթապէն
իլան էթաթիլէրի պիր պէյաննամէտէ թէսլիմ
օլմագ՝ պէս աթիտէքի շէրաթիլին իճրասըլէ գա-
պիլ օլաճաղընը տէրմէյան էթմիշ տիրլէր: 1. Սի-
լան թաշըմազա միւնաստէ: 2. Զապթ օլունան
սիլահարըն իատէսի: 3. Վալիֆէ ի տաքէրիլէնին
Սընալուտապուգտա իֆտար: 4. Սընալուտ մէ-
մուրլար թալլինի: 5. Մէքթէպլէրտէ Սընալուտ
իսանընըն իսթիմալը: 6. Աֆիլը ումուսի վէ
հօգարըտա զիքր էտիլէն շէրաթիլին իճրա էտի-
լէճէլինէ տաիր թէմիլնաթ վէրլիմէսի: Սամանլը
տաքէլէր 3000 նէֆէր Մալիսէօրլէրտէն իպա-
րէթ օլան պիր պէօլլէլ մուհասէրէ էթմիշ տիր-
լէր: Շէվլէթ թօրլուտ փաշա սնլէր իլէ նապըլ
մուհամէլէ էտէճէլինէ տաիր պա թէլէլորաֆ էմր
իսթէմէսի իւզէրինէ հէյէթի վիւքէլա՝ վէրիլէն
15 կիւնիւք միւնլէթին խիթամընա տէք սնլէրի
մուհասէրէտէ սագըլամասընը թէնպիհ էթմիշ տիր:
Ալլաթիա խարիճիլէ նազըրը Գօնթ էրէնթալ
Մալիսօրլար հագգընտա Պապը Ալի նէզալինտէ
եէնի թէչէպալիւտաթտա պուլունտալ պու իսեա-
նըն թէսքինի պիր ազ կէճիքի իսէ տիւվէլ ի
մուազլամանըն միւտալիլէ էտէճէլէրինի տու-
րէթ ի սոսթանէտէ պէյան էթմիշ տիր: Թիւրք
օրտուարընըն հալը հարէքթթա պուլունմալա-
րընա մուգապիլ Գարատաշ հիւքիւմէթի տախի
քէնտի օրտուսունու հալը հարաքթթէ դօմալա
պաշամը տըր: Թուզ հօլու իւզէրինտէ վազը
Բէչիլ թէֆէսինի իլզալ էթմէք մագսէտիլլէ տալ-
լար իւզէրինէ վուգու պուլան պիր հիւնուս
էնաստընտա զայրի միւլլիմ տաքէլէր տախի
պուլունտալ ազիմ չէճասթ իպրազ էթմիշ տիր-
լէր: Թէֆէ 12 սաաթ գարֆընտա զապթ էտիլ-
միշ տիր: 5 էրմէնի վէ պիր գաշ Լուս տաքէր-
լէր թէլէթ օլմուշ տըր:— Մէճիլ ի Մէպուսան
րէիսի Ահմէտ Բիլա պէյ ըաթիլ օրտուգալը
աթման տիւշէրէք քիւշիւք պիր գազա կէչիրմիշ
տիր:— Աղլար՝ ճիգանըն 3 միլ խարիճինտէ
պուլունտն Մէհմէտ Ալի փաշա գօմանտալընտա-
քի տաաքիլէ մէնսուլ 4 թապուր վէ 4 թօփ-
տան միւրէքքէպ Փիլտարարա հիւնուս էտիլ
2000 գատար տաքէր թէլէթ վէ իւլլընա մու-
հիւմաթ վէ էրզազ զապթ էյլէմիշ տիրլէր:—
Իզմիրտէ փօլիս գօմիսէրի իթալիս գօմօլունտն
իւզէրինէ հիւճիւս էտիլ սիլահարըն ալմը տըր:
Պունտն իւզէրինէ Գօնսօլ հիւքիւմէթէ միւրա-

ճառք է տրուել եւ մէջքիւր վաղըստան տօյալը թարգմէտինի եւ տա Իզմիրի թէրք է-տէճէյնի պէյան էթմիշ տիր: Ալընան սիւսիւսը իտաէ էտիլիւ մէջքիւր գօմիսէր իսթինթազա ալընմը տրը:—Յունիս 28 կէճէսի Սէլանիքտէ հանդըն զուհուր էտէրէք Այասօֆիյա հէհուսի մահալլէսի հանմը տրը:—Պաղտատ շմէնսիֆէր իսթթը իւզէրինտէ Գօնեստան Ուլու-Գըչայա գատար ինչաաթ իսթիսմ պուլուպ Յունիս 1տէն իթիպարէն եօճուլար վէ էիւք սլընմազա պաշ-լամը տրը:—Պանք տը Բօմա նամ Իթալիա պանդասըն միւսիրի Մ. Նօկարէնին մախ-տուսու պէրապէրինտէ 2 մասմազէլ օլարազ վափօրտա օթուրմազտա իքէն Տատեան էֆէնտի տախի օ վափօրա կիրիպ մատմազէլէրին հանը-նա օթուրարազ մատմազէլէրտէն պիւրինն պու-թիթինտէն պիր չիէք գօփարմադ իւզէրինտէ Մ. Նօկարէ վէ Տատեան էֆ. պիր պիրինտէ ազըր սէօլլէր սարֆ էթմիշէր վէ Մ. Նօկարէ Տատ-եան էֆ. յի տուէլլօյա տալէթ էթմիշ վէ հէման հէր իքիսի շահիպէրինն ինթիխապ պիրլէ թար-լայա կիտէրէք գրլը իլէ տուէլլօ էթմիշ տիրլէր: Տուէլլօտա Տատեան էֆ. Մ. Նօկարէյի պիլէյին-տէն եարալամը տիր: Իշպուլ տուէլլօ մէմէքէ-թիմիլտէ վուզու պուլան իլք տուէլլօ տրը:—Այանտան Բաթիֆ փաշա 1½ սէնէտէն պէրու տիւչար օլտուլու խաաթալըզտան նէճաթ պու-լամայըպ 78 հաշընտա օլտուլու հալտէ իրթիհալ էթմիշ տիր:—Կէչէն կիւն Պատուրում գալէսին-տէ պուլունան մահպուսարտան Գուլազսըզ Մէհմէտ նամ զէյպէք՝ րէֆիգլէրի օլան սիկէր պիր գաշ զէյպէք էչպիս իլէ պէրապէր օ պիր մահպուսար իւզէրինտէ պըչաղլար իլէ հիւճուս էթմիշէր վէ հարըմ սաաթ գատար պիր միւս-տէթ գալէտէ անարչիլմ հիւքս սիւրմիւշ իտէ-տէ սէր կարտիյան Սիւլէյման էֆ. նին զայ-րէթլիլէ զավզա թէսքին օլմուշ տրը: Լաքին մէջքիւր միւֆսիպէր հալա միւճազաթ էտիլմէ-միշ օլտուլարընտան օրատա պուլունան 620 մահպուսար էլան էնիլիլէթ հիւս էթմէմէքտէ տիրլէր:

Ա Ձ Գ Ա Յ Ի Ն

Կրօնական Ժողով կէչէն Չարչանպիհ կիւնքի իճթիմալընտա սինն ի սաքէրիլէ պալիզ օլան կէնճէրին կէրէք նիչանպանտընտ վէ կէրէք թէէհիլլինտէ միւստատէ էթմէմէքիլէ գարար վէրմիշ տիր: Գարարը մէջքիւր պիր թահիրաթ ը ումուսիլէ իլէ պիլ ճիւմէ Առաջնորդըզա-

րա իշար օլունաճազ տրը:—Քաղաքիսն Ժողով կէչէն Չարչանպիհ կիւնքի իճթիմա էտէրէք Պէյ Օղլու մէջքիւրաթանը վէ Հասանպէյի քիլիսա մէսէլէլէրինտէ տաիր Ապիլէ նազարէթինտէ թազ-տիմ օլունաճազ թազրիլէր հազգընտա միւ-զաքէրէ էտիլ մէջքիւր թազրիլէրին թազտիմ օլունաճազնա գարար վէրմիշ տիր:—Թաշրալար-տա ճէրէյան էտէն պիր շայիայա նազարէն Սուլ-թանա րէֆազաթ էթմէք իւզրէ Իսթանպուլ վէ Սէլանիլէ կէլմիշ օլան Քիւրա հէյէթ ի մախտու-սէսինն տալ մազսէտի Անտաօլուտաքի արազի մէսէլէսինի գափաթմազտան իպարէթ իմիշ: Պու-շայիա Քիւրլէրի էփէյի իշալ էթմիշ իտէ տէ, սնըն մէվսուդիլէթինտէ տաիր մուայիէն պիր տէ-լիլ հալա էրտէ էտիլմէմիշ տիր:—Չարանճազ էրմէնիլէրինն քէնտի պաղչէ վէ խանէլէրինտէն չըգարըմաճազ պապընտա Տախիլիլէ նազարէ-թինտէն քէչիտէ էտիլէն թէլէզրաֆ Տէրսիմ միւ-թասարըրֆը թարաֆընտան հալընըզ էլիլլինտէն չըգարըմաճազ մէալընտա թէլազգը վէ թէպլիզ էտիլմիշ տիր: Պունըն նէթիճէսի օլարազ քէսպ ի ճէսարէթ էտէն պէյլէր հէնի թէչէպպիւսաթը միւֆսիսանտէ պուլունաճազտա վէ վուզուս-թըն սալըն արթմազտա տրը: Էլէրէք վէ է-վէրէս գարիլէլէրինտէ իքի խանէլէր սօյուլմուշ-լար: Կէզմէյէ չըգան մէքթէպ չօճուզարը իւ-զէրինտէ հիւճում օլունմը: չօճուզարըն պիր զըսըն օրմանպարա իլթիճա էթմիշէր: Ագմէզրա վէ Քօչինտէ գարիլէլէրինտէ պաղը գաալընար տարալ էտիլմիշէր վէ էհալի մէրքէզէ Քիրար էթմիշ: Արզընիտէն պիր գատըն ճէպրէն աշըրը-մը տրը: Ճիգրէնին կէօչէպէ էրմէնիլէրի տազա չըգաճազտա իքէն պիր գաշ ալիէնին սըղըր վէ հայլանաթը թալան էտիլմիշ տիր:—Սիլվանտան պիլաթիլիպիլինտէ նազարէն Տիստան գարիլէսինն քիւրա էհալիս էրմէնի քէօյիլլէր իւզէրինտէ հիւճում պիրլէ 15 քիլիլի աղըր պիր սուրէթտէ ճէր էթմիշէր տիր:—Արմաշ վանքընըն օրման-լարը մուհաճիլլէր թարաֆընտան քէսիլմէքտէ օլտուլը իտապէր վէրլիլմիշ, վէ հիւքիւմէթին մուսալէնէթի թալէպ էտիլմիշ տիր:

Փ Ր Օ. Ճ Ե Մ Ա Ա Յ Ը

Իւթանիս իթթիհաալընն սէնէվի մէճիսի պու քէրրէ Յունիս 30տա Պաղչէճիքտէ ազալ իճթիմա էթմիշ օլուպ 20 գատար րէչ վէրէն ա-զա պուլունմը տրը:—Թալա Լիւճիլի քիլի-սէնին՝ հօգարըքի ճէմաաթը՝ Օսմանիլէնին թէզ-քիտա քիլիսէսինտէ 1½ Օսմ. լիրատը ճէմ էտիլ

Առանձնապես Վեր. Հ. Աշտիկեան իրապէս էյլեմիշեր տիր: — Թաղաւ մէքթէպի մուալլիմէրինաւն Կա-
րապետ էֆ. Գօճախան Գօնաւառ ծէնանեան
գօլէճիւնէ մուալլիմիյէ տալէթ էտիրմիշ, միւ-
մալիէյն տախի տալէթի դապուլ էթմիշ տիր: —
Ուրֆա չօպանը Վեր. Ա. Եղոյեան պու կիւն-
լէրոէ Սուէյսիյէ վէ Բէնասպ թարաֆարընը դի-
յարէթ էտիպ օրադարտաւ վաղ էյլեմէքտէ պու-
լունսուշ տըր: — Կէչէնլէրոէ Հալէպտէն Ան-
թաքիա միւնիսթանիյնէ 700 վէ Բէնասպ 1200
լիրա խանէ էտիրմիշտէ տաիր էմր վէրիմիշ ի-
միշ: Բէնասպտան վէ Անթաքիա տան տոէմէր
կիտիպ մէպուլը մէգրիւրի ձիւրի Շուղուր հիւ-
քիմէթիւնտէն ալըրպար խտէ տէ, պիր տէ տիկէր
չէտիա էմր կէլէրէք, ժարա թէվլի էտիրմիշ խտէ
պիլէ կէրի տընմաւը թալէպ էտիր: Պիթթապի
մէպուլ հիւքիւմէթէ խտէ էտիրմիշ տիր: —
Մաէթթէէտիւֆ անդաւըրմըլա կէօրէ Ուրֆա
Ինճիլի քիլիսէսիյնէն էն գաւառի ազապարընտան
վէ Իզմիր չօպանը Վեր. Գընաճեանն փեալի
միւնիսթէնէ Ֆախր աղա Գընաճեան կէչէն հաֆ-
թա վէֆաթ էյլեմիշ տիր: — Պաղչէճիք քիլի-
սէսի Պառ. Մ. Հօվիւեանը վաղըլըլա տալէթ
էթմիշ օլուպ միւնիսթէնէ տաիր մէգրիւր տա-
վէթի գապուլ էյլեմիշ տիր: — Ենյ տար իւլ ֆի-
նուսու մուալլիմէրինտէն Տօղ. Յարութիւն էֆ.
Տաաուրեան (էվլէրէլի) վէ Հաճըն սիւսթիստան-
տա էվլէրէն պիր գաչ սէնէ վալիլիքտէ պուլուն-
մուշ օլան Մանուկ էֆ. Ֆիլիպտեան վաթան-
լարընը դիյարէթ էթմէք մազսէտիյէ պու հաֆ-
թա Սմէրիգաւտան շէրիմիլէ միւնիսթէթ էթ-
միշ տիրլէր:

Ի Ա Ր Ի Ճ Ի

Պրանտատա Մ. Մօնիա Գապլինէսի խթիֆա-
լարընը վէրմիշեր տիր: Պու սուգուլէն (սիւ-
չիւչիւն) սէպէպի՝ զանն օլունտուլունա կէօրէ,
Մ. Մօնիսին մէպուլտան խթիֆապընա տաիր թէ-
նասիւպ էսաւընը գապուլ էթմէսի տիր, պու-
տան մատա Հարալիյէ նաղըրը Մ. Պէրթօնը վէ-
ֆաթը, վէ պաշ վէքի Մ. Մօնիսին հաֆթալար-
տան պէրու էտիրֆիրաշ օլմաւր, վէ գաթէն պու
գապլինէսին իլք խթիֆապընտա մէվլիլէրինի
փէք գուլվէթի օլմամաւը տաիր պու սուգու-
թա միւնիսթէթ վէրմիշ տիր: Էվրօֆա սիլա-
սիյաթընը վէ Ֆառ մէսէլէսիյն չու նաղիք հու-
լընաա Պրանտա Գապլինէսիյն պէօլէ թէզ թէզ
թէպուլաթա մարուզ պուլունմաւը փէք խօշ պիր

չէյ տէյիլ տիր: Ենի գապլինէսին լիյասէթի
Մօնիա գապլինէսինտէ մալիյէ նաղըրը օլան Մ.
Բէյլօյա թէվլի էտիրմիշ օլուպ, միւնիսթէնէ տէր-
հալ գապլինէսի թէչքիլ էթմիշ տիր: Մ. Տէլ-
գաթէ կինէ պաշրիյէ նաղարէթիւնտէ գալմըշ
տըր: — Մարաին Հուտէրին խիլէրաթօր պէ-
չինճի Չարլաա հաղալըր մէքթուպը Ամէ-
րիգալը միլիօնէր Մր. Փիլիօնա Մօրկանըն 5,100
Ինիլ լիր յա ալըրընը հաղմըշ խալք: Մէգրիւր
մէքթուպը միւնիսթէնէ պու քէրրէ Արման խիլէ-
րաթօրը Վիլհէլմ հաղարէթիւնտէ խոա էյլեմիշ
տիր: — Բուսիանըն իլք արէսնօթը Սիվասա-
վիօ Յունիա 29տա Պաթիլի տէնիլինէ էնտիրիմիշ
տիր: — Յունիա 30տա գրալ ձօրճ վէ գրալիչա՝
Բրիսթլ Փէլէտէ Լօնտրանըն մէքթէպ չալիթա-
լէրինտէն 100,000 չօճուպ պիր դիյաֆէթ վէր-
միշեր տիր: — Արմանիա Ֆաստաքի Արմանլարը
մուհաֆազա էթմէք պէհանէսիյէ Աղապիլէ պիր
քօփ յիլիլի կէօնտէրէճէլի Ֆրանսալա խա-
պէր վէրլիր: Պու շէյ Ֆառ ումուրընա Ար-
մանիանըն միւնիսթէնէ տէմէք օլուպուլունտան
կէրէք Ֆրանսալա վէ Ինիլլիթէրաա կէրէքտէ
պիլթիւն Էվրօֆաա խէյիլ Նէլճանը պաաի օլ-
մուշ տըր: Ավթիլիա վէ Իթթիլա՝ Արմանիանըն
պու հարաքէթիւնն լէնիտէ պէյանը Էֆ. քիւր
էթմիշեր, Ինիլլիթէրա վէ Բուսիա խտէ տըր շէ-
տիտէն մուալիլէ էյլեմիշեր տիր: Հաթթա Ֆիւ-
րանտանըն տաիր մէգրիւր Աղապիլ լիմանընա
պիր գրապիլ կէօնտէրէճէլի գիք օլունմըշ տըր:
— Արմանիաա Ինճիլի քիլիսէլէրին պիր
սիւսթա Գօնըն չօպանը Եաթիլը հիւրէլիլա տէ-
յա քիլիսէ լէֆապաթընտան գաթ էյլեմիշեր,
վէ րաքին Ենիւտի վէ Խրիսթիյան մաթաւա-
թընը պիր գըմը պու գարապ պէյնիտէ փրօ-
թէսթօ էթմէքտէ տիրլէր: — Արմաւիւպուլունտա
65 տաւա րուէտա պիլ իճիլի միւգաֆէրէտէն
սօնրա Ուտարէթի վէ Տալիլիյէ նէգաթէթիւնէ
պիրէր պէյաննաթէ թաղաթ էտիպ Մալիսօր-
լարա վէրիլէճէք սէլաիլէթիլին տիրլէր Արմա-
վուպալա տաիր իթաւընը թալէպ էյլեմիշ տիրլէր:

Միւսիւր ի մէսուլ վէ զանիպ ի խիլիլալ

Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԱՆ

Օ. ԱՐՋՈՒՄԱՆ ՄԱԹՊԱՍԱՐ

Տէրիպատէթ, Չաղմագճրիւր, Յսիօրիտն խան